№ 66 — Sobota 21 marca (3 kwietnja) 1909 r. — Rok IV

Wychodzi codziennie rano oprócz dni poświątecznych.

Adres Redakcyi: Kijów, Prorezna 13, Telefon 2464.
Administracyi i Drukarni Polskiej Kijów, Prorezna 9 Telef. 1672.

Rękopisów Redakcya nie zwraca.
Redaktor przyjmuje od 2—3. Sekretarz od 12—2.

Administracya otwarta od 10—4 po południu i od 6—8 wieczorem.
Ogłoszenia przyjmuje się do godziny 6 wieczor.

DZIENNIK KIJOWSKI

PISMO POLITYCZNE, SPOŁECZNE i LITERACKIE.

Prenumerata:	miesięcznie	kwart.	półrocz.	rocz.
W kraju	—.85	2.50	4.50	8
Zagranicą	1.35	4.—	7.	14

OGŁOSZENIA: Od wiersza petitowego przed tekstem 40 kop. pierwszy i 20 kop. każdy następny raz, za tekstem 20 kop. pierwszy i 10 kop. następny raz.

Numer pojedynczy 5 kop.

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmuje Administracya.

Czas odnowić prenumeratę na kwartał drugi

Dla uniknięcia przerwy w odbieraniu pisma Sz. prenumeratorowie zechcą łaskawie nadesłać prenumeratę przed upływem Marca. Nadmieniamy przy tem, że wszyscy nowoprzybywający prenumeratorowie od dnia 1-go Kwietnia otrzymają drukującą się obecnie w odcinkach powieść **Henryka Sienkiewicza** pod tytułem **„WIRY"** bezpłatnie.

F. KUHE, Funduklejowska 18.
FORTEPIANY i PIANINA -10467-8
Fabryk: **Becker, Bechstein, Steinweg, Westermayer, Kreutzbach, Kwandt, Linke, Tresselt** i innych. **Fisharmonie Schiedmayera.**

SPÓŁKA INŻYNIERÓW SPECYALISTÓW otworzyła
Biuro Techniczne w Kamieńcu Podol.
Właściciele: J. BARAN, B. BRONIKOWSKI, K. BRYJAK, P. WOŁOSIENKA.
Działalność biura obejmuje następujące gałęzie wiedzy technicznej: Instalacye elektryczne, urządzenia młynów, kanalizacye i wodociągi, studnie artezyjskie; centralne ogrzewania; urządzenia hygieniczne w szpitalach i szkołach; wyzyskanie sił wodnych; urządzenia, taksacye i sprzedaż lasów. Dostarczanie wszelkich artykułów technicznych i elektrotechnicznych z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Firma posiada przedstawicielstwa dla eksploatacyi najnowszych patentów. 50—10943—18

Z LABORATORYUM L. LALEUF w ORLEANIE (FRANCYA).
Jodyrina Doktora Deschamp
(Jodhyrine du Dr Deschamp)
Ogólnie uznany środek przeciw
Otyłości 1-5-11155-3
zalecany przez lekarzy z doskonałym skutkiem
Jodyrina Dr. Deschamp jest znakomitym środkiem odtłuszczającym, działa skutecznie już od samego początku leczenia.
Jodyrina Dr. Deschamp nie ma ubocznego szkodliwego działania.
Usuwa otyłość stopniowo w bardzo krótkim czasie.
Cena pudełka, zawierającego 60 pastylek w opłatkach, rb 4.25 kop.
Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych
Reprezentacya na Rosyę: Dom Handlowy **Luxemburg i S-ka, Warszawa, Żórawia Nr 40**

Magazyn dawniej **WASIEKINA** przeniesiony został do drugiego lokalu tuż obok.
ulica W. Wasilkowska Nr 8.
Poleca na **święta wielkanocne Mąkę Jelecką**, rodzenki, migdały, wanilię, otrzym. w najlepszym gatunku **SZYNKI**, wędliny litewskie. W wielkim wyborze cukierki, karmelki, najrozmaitsze napoje rosyjskich i zagranicznych firm. 5-11438-2

TEATR VARIETE „APOLLO" Telef. 24-84 **Dyrekcya Towarzystwa.**
4964—82 Meryngowska 8 obok teatru Miedwiediewa.
Dziś i codziennie restauracya otwarta do g. 4-ej w nocy.
Upełnomocniony T-wa, Reżyser A. Walberg.

1865—1909.
FOTOGRAF DWORU JEJ KR. MOŚCI KRÓLOWEJ GRECKIEJ
Fr. de MEZER
Zaszczycony Najwyższemi Nagrodami **ICH CESARSKICH MOŚCI**, oraz licznemi nagrodami na krajowych i zagran. wystawach.
Mam zaszczyt zawiadomić moich Szanownych Klientów, że Zakład mój Artystyczno-fotograficzny jest zawsze pod moją osobistą dyrekcyą, od chwili otwarcia, w roku 1865, do obecnej chwili, w nowym lokalu, specyalnie przysposobionym dla Fotografii z wszelkiemi możliwemi ulepszeniami i z pawilonem, posiadającym wyjątkowo korzystne światło dla migawkowych zdjęć i wszelkich fotograficznych robót.—Pozwalam sobie dodać, że posiadam dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu.
Z wysokiem poważaniem Fr. de MEZER.
KRESZCZATIK 27, d Postela.
1 0012—10—21

Największy w Kijowie sklep świeżych
Kwiatów „Riviera"
ul. Mikołajowska, gmach Cyrku.
Obstalunki wykonują specyaliści dekoratorzy sprowadz. z Berlina i Warszawy.
50-10716-26 **Ceny umiarkowane.**

Dnia 21-go marca w „OGNIWIE"
odbędzie się staraniem sekcyi samokształcenia „Koła Kobiet Polek" w Kijowie
ODCZYT
Kobiety-Prawniczki
Wygłoszony przez pannę
Janinę Podgórską
Adwokatkę, pomocnika przysięgłego adwokata Lednickiego z Moskwy.
Początek odczytu o godz. 8-ej wieczorem. 1—11437—1

Warszawskie Biuro Pośrednictwa Pracy 2—11449—1
Aleja Jerozolimska Nr 47, w Warszawie
Założone 1904 r. przez obywatela ziemi Lubelskiej, poleca: kandydatów i kandydatki z bardzo dobremi referencyami w działach: **nauczycielskim, rolnym, handlowo-przemysłowym** i wszelkiej służby.

Dr Czerniak W. Żytom. 16. 9—12 i 5—8 kob. 1—2. Syf., wen. moczopłc. (spec. kur. strict). niem. płc. Wszyst-spec. spos. kur. Oddziel. łóżka. „-11118-13

WINNICA
Prenumeratę i ogłoszenia do
„Dziennika Kijowskiego"
przyjmuje
p. Dunin-Wąsowicz i p. F. Lubański
Syndykat Rolniczy.

Do dzisiejszego numeru dołączamy cenniki **szkółek Nałęczowskich.**

KALENDARZ.

21 (3) Benedykta.

Biuro Tow. Oświata (Kreszczatik 1 klub «Ogniwo»), otwarte od 10 do 3 po południu codziennie oprócz niedziel i świąt.

Ćwiczenia w P. T. G. W *poniedziałek*. Chłopcy do lat 14: 5—6; uczniowie: 6—7; druhinie: $8^1/_2$—$9^1/_2$. — *Wtorek*. Panienki do lat 14: 5—6 druhinie: 6—7; druhowie: 9—10. — *Sroda*. Uczniowie: 6—7. — *Czwartek*. Chłopcy do lat 14: 5—6; druhinie: $8^1/_2$—$9^1/_2$. — *Piątek*. Panienki do lat 14: 5—6; druhinie: 6—7; uczniowie: 7—8; druhowie: 9—10. — *Niedziela*. Goście: 10—11 zrana.

Biuro kij. rz.-kat. Tow. dobroczynności, Mała-Żytomierska Nr 8, otwarte każdodziennie od 10 do 2-ej, oprócz świąt i niedziel.

Biuro Pol. Tow. Kolonii Letnich w Kijowie W. Podwalna 23; otwarte od 3—6.

Biuro Koła Kobiet Polek, otwarte od g. 1—3 po poł. codziennie, Funduklejowska 26 m. 1.

Biuro pośrednictwa pracy „Związku oficyalistów na Rusi" — Kreszczatik 42 m. 29, poleca kandydatów na wszelkie posady w rolnictwie i przemyśle rolnym. Otwarte w dnie powszednie od 10—5 po poł.

Biuro Związku Równ. Kobiet Polskich otwarte od 12—2 z wyjątkiem poniedziałku i środy przyjmuje wpisy oraz udziela informacyi. Michajłowska 19 m. 2.

Biuro pracy przy kij. rz.-kat. Tow. dobroczynności, Mała-Żytomierska Nr 8, otwarte codziennie od 10-ej do 5-ej oprócz świąt i niedziel. Filia Laboratorna Nr. 12, przy schronisku św Jadwigi.

Delegacya obywatelska.

—)oo(—

W Warszawie powstała przy Towarzystwie Popierania Pracy społecznej organizacya, która wzięła sobie miano „Delegacyi obywatelskiej". Miano bardzo pociągające dla każdego, kto zdaje sobie sprawę z istotnego i głębokiego znaczenia, jakie ma w Polsce termin „obywatel", „obywatelski".

Nowoutworzona „delegacya" ma być skupieniem ludzi różnych obozów, różnych warstw i kierunków politycznych dla celów ściśle praktycznych. Według doniesień pism warszawskich należy do niej dotąd około pięćdziesięciu członków, reprezentujących dwadzieścia kilka instytucyi społecznych oraz inteligencyę zawodową; a lista członków „delegacyi" nie jest dotąd zamkniętą. Na czele delegacyi stoi wydział, z 9-ciu członków złożony, a z łona jej wybrany. Jak już donosiliśmy, do wydziału weszli pp.: Z. Balicki, Sew. ks. Czetwertyński, H. Dembiński, R. Dmowski, P. Drzewiecki, St. Dzierzbicki, St. hr. Łubieński, Fr. Nowodworski i Józ. Ostrowski.

Jaki jest bezpośredni cel utworzenia tej „delegacyi obywatelskiej"? Ma być, jak wspomnieliśmy, zupełnie praktyczny. Według warszawskiego „Słowa", „zadanie jej (t. j. delegacyi) polega tylko na „rozważaniu" spraw konkretnych i „opiniowaniu" o nich na użytek naszego przedstawicielstwa w Petersburgu.

Sprawy dotyczące taktyki politycznej i parlamentarnej są z programu Delegacyi wyłączone".

Jest to zatem instytucya pomocnicza dla Koła Polskiego, instytucya, która ma materyał rzeczowy, dla posłów naszych niezbędny, przygotować w myśl opinii kraju i podać do dalszej parlamentarnej roboty na gruncie petersburskim. Nie jest to zatem biuro, technicznie ułatwiające pracę reprezentacyi — takie biuro istnieje w Petersburgu — ale ciało wyrażające sobą opinię kraju i w tej opinii, niby w tyglu, przetapiające sprawy konkretne, jakie życie stawia na porządku dziennym naszej polityki.

To też „Delegacya obywatelska" w tym charakterze urasta do znaczenia pierwszorzędnego. W niej ma się odzwierciadlać opinia kraju. Przez nią filtrować się mają prądy, kierunki i zapatrywania, które każdą konkretną sprawę tak lub inaczej zabarwiają, do takiego lub innego prowadzą rezultatu.

Można więc zgodzić się z tem, że Delegacya nie jest instytucyą ściśle polityczną, albowiem nie kładzie nacisku na kierunek ideowy, na program polityczny; że nie jest również organizacyą międzypartyjną, albowiem członkami mogą być ludzie do żadnych partyi nienależący; ale z założenia swego „Delegacya Obywatelska" jest niewątpliwie instytucyą właśnie dla biegu spraw politycznych niesłychanie donioslą.

A więc organizacya koncentracyjna bezpartyjna.

Tak byśmy ją tu na Rusi nazwali...

O pożyteczności takiej organizacyi zasadniczo dwóch chyba zdań być nie może.

Niepotrzebne lub mniej potrzebne są podobnego rodzaju organizacye społeczne tam, gdzie społeczeństwo jako całość w karbach wyższych, własnych organizacyi się skupia... U nas stronnictwa nie tylko różniczkują prądy polityczne, ale nieraz, nie czując przeciwwagi, prą do rozbicia całości. Stąd konieczność koncentracyi, stąd dążenie do tak zwanej bezpartyjności, czyli umiejętności skoordynowania w danej chwili i w danej sprawie swych poglądów politycznych z potrzebami całości, z korzyścią narodu.

Korzyści praktyczne „Delegacyi" będą o tyle większe, o ile do takiej *bezpartyjności* najbardziej się zbliży. Na wytworzeniu opinii kraju muszą się złożyć opinie różnych odłamów myśli narodowej.

Wśród „Delegacyi Obywatelskiej" muszą i powinny być różnice zdań, dyskusye, rozbieżności chwilowe, ale z tych różnic i rozbieżności wyjść powinna dla każdej sprawy, która *pro foro externo* przygotowaną być musi, jedna myśl, jedna uchwała opinii.

Tak być powinno...

Prasa warszawska naogół bądź sceptycznie, bądź z wielką rezerwą oceniła dotąd „Delegacyę Obywatelską". Głosy jej podajemy na innem miejscu. Są one bądź wrażeniami *a priori*, bądź wnioskami, wysnutymi nie z istoty rzeczy, lecz ze składu osobistego, należenia lub nienależenia tych czy innych jednostek.

Takie oceny nie są jeszcze miarodajne; zresztą nie mogą być inne zaraz na wstępie, kiedy nowo utworzona organizacya nie rozpoczęła jeszcze działalności...

Czy ostoi się ona taką, jakąbyśmy ją mieć chcieli i jak ją zasadniczo rozumiemy—to fakty wkrótce pokażą.

J. B.

Z prasy polskiej.

Z powodu nowopowstałej w Warszawie „Delegacyi Obywatelskiej" mamy już całą wiązankę ciekawych głosów prasy. „Goniec" pisze:

«W dzisiejszym rannym «Gońcu» zamieściliśmy odezwę Tow. Popierania Pracy Społecznej w sprawie utworzenia t. zw. «Delegacyi Obywatelskiej».

Wynika z niej, że świeżo założona organizacya łączyć będzie poniekąd w jedną całość obie nasze polityczne organizacye konserwatywne: «realistów» i «narodowych demokratów». Nadto bierze w niej współudział grono osób bezpartyjnych, skłaniających się jednak ideowo ku programowi «realistycznemu».

Radykalny „Przegląd Poranny" podkreśla udział realistów, ironizując nad zawiedzionemi nadziejami panów z P. P. P., którym nie udało się trafić do organizacyi w pożądanej liczbie.

«Mamy zatem gabinet dziewięciu «ojców i patronów pracy społecznej», opierający się na biurowości realistów i na udziale ciała reprezentacyjnego, złożonego z 52 członków. Kto należy do ciała reprezentacyjnego, nie wiemy jeszcze; wiemy już jednak, że do gabinetu Wydziału nie wszedł ani jeden secesyonista postępowy. Zdaje się, że w Delegacyi postanowiono ich traktować w odpowiedniej proporcyi do ich znaczenia politycznego i ofiarowano im 3 krzesła w zebraniu, ani jednego w Wydziale. Stąd oczywiście rozpacz zawiedzionych nadziei, gniew, pretensye, oburzenie i narzekanie. Daje im wyraz z niepohamowanem rozgoryczeniem «organ» secesyonistów».

„Dzień" wspomina o tem, że do postępowców zwracano się również, zapraszając ich do Delegacyi Obywatelskiej; ale warunkiem wstąpienia postępowców do niej było przyjęcie „zastosowania prawa proporcyonalności reprezentowanych kierunków stronniczych". Ponieważ ta zasada nie została przyjętą, przeto „postępowcy wszelkie zabiegi około pozyskania ich do komitetu odrzucili".

W „Kuryerze Warszawskim" czytamy:

Wolna od zabarwienia politycznego, organizacya ta w naradach i studyach nad konkretnemi sprawami krajowemi i w opracowywaniu w tej mierze opinii i materyałów na użytek naszego przedstawicielstwa w Petersburgu, skojarzyć ma ludzi z różnych kół społecznych. Taki był zamiar inicyatorów i w tym też duchu układano pierwotną listę uczestników, na której przeważają nazwiska osób bezpartyjnych.

Słowem, nie jest to organizacya polityczna, lecz obywatelsko-społeczna, oparta li tylko na skojarzonej pracy nad aktualnemi sprawami publicznemi stojącemi na dobie w działalności parlamentarnej i nie związana ani żadnym wspólnym programem haseł, ani kompromisem.

O ile nam wiadomo, lista członków delegacyi, która niebawem ma być ostatecznie ustalona i ogłoszona, odbije wyraźnie powyższą zasadę. Tymczasem zasada ta znalazła już poniekąd odbicie w składzie obecnego «wydziału», który jednoczy ludzi różnego sposobu myślenia».

„Głos Warszawski" odpowiadając na zarzuty partyjności, pisze:

«Jedni widzą w delegacyi instytucyę «konserwatywną». Należałoby być ogłędniejszym w szafowaniu tego rodzaju terminologią, odkąd przeciwstawny temu pojęciu termin nabrał aż nadto specyficznego znaczenia. Czyżby każde przedsięwzięcie obywatelskie, na którem niema urzędowej pieczątki «postępowości», miało już być przez to samo konserwatywne i godne potępienia? Zbyt wiele najużyteczniejszych i najszanowniejszych instytucyi i przedsięwzięć znajduje się w tem położeniu, ale to im nie przeszkadza rozwijać się i prosperować z korzyścią dla ogółu.

Wogóle pewne koła, zwłaszcza «postępowe», nie rozumieją pracy obywatelskiej, którąby nie nosiła na sobie stempla partyjności, z ustosunkowanem przedstawicielstwem, zabezpieczeniem praw mniejszości i t. p., nic tedy dziwnego, że delegacya, mająca na celu rzeczową i pozytywną pracę, wolna od punktów widzenia partyjnych, z chwilą, gdy przełamała ten szablon i stanęła na gruncie czysto obywatelskim, nie może liczyć ani na ich uznanie, ani na poparcie.

„Słowo" wyjaśnia, że:

Delegacya obywatelska przy Tow. Pracy społecznej nie jest ani czysto polityczną, ani międzypartyjną organizacyą. Zadanie jej polega tylko na «rozważaniu» spraw konkretnych i «opiniowaniu» o nich na użytek naszego przedstawicielstwa w Petersburgu.

Listy lwowskie.

—∞—

Lwów, 30 marca.

(Uspokojenie.—Z działalności Stronnictwa demokratyczno-narodowego.—W podjazdowej walce.—Rusini a niemcy.—W przeddzień procesu).

Wojny nie będzie!—tak zakonkludowała prasa i społeczeństwo wobec minionego niebezpieczeństwa z ogromną energią rzuciło się do prac swych zwyczajnych i codziennych. Życie poczyna wkraczać na tory normalne. Każdy doznał ulgi. Rozczarowanie pewne ogarnęło jedynie rozmaite „dzienniki polskie", które tuszyły nadzieje, że na wojnie, a raczej w czasie przedwojennym, alarmując publiczność, podniecając umysły, zdołają zyskać trochę abonentów. I ten ostatni środek zawodzi.

Do uspokojenia przyczyniła się w znacznej mierze działalność Stronnictwa demokratyczno-narodowego. W chwili najgorętszego napięcia nerwów Stronnictwo z energią, systematycznością i spokojem prowadziło w dalszym ciągu swą pracę organizacyjną i wychowawczą.

Stronnictwo D.-N. od wyborów sejmowych podjęło akcyę w Galicyi zachodniej. Szła opornie. Włościanin przedewszystkiem podlegał wpływom Stapińskiego i ludowców. Dopiero od jesiennej sesyi sejmowej, kiedy lud naocznie zobaczył, jak silnie konserwatyści zaciążyli nad taktyką i ideami stronnictwa ludowego, począł się krytyczniej odnosić nasamprzód do leadera ludowców, a następnie do samych idei ludowcowych.

Na ten czas przypada wzmożona i wytężona działalność Demokracyi Narodowej. Zjazd styczniowy Stronnictwa był żywem zaprzeczeniem zarzutu, jakoby Stronnictwo było jedynie partyą „mieszczańską". Ilość uczestniczących włościan i wysoki stan ich obywatelskiego wyrobienia był silną podnietą do dalszej, planowej działalności. Na tem polu Demokracya Narodowa okazała niepohamowaną „zaborczość": śmiało dziś można twierdzić, że niema dziś w kraju powiatu, gdzieby Dem.-Nar. nie miała stosunków, a nie wiele jest powiatów, w których nie stworzyła dotąd organizacyi powiatowej.

To samo widzimy w miastach. W robocie Stronnictwa po miastach nastąpił pewien zwrot: istnieje mianowicie dążność do zakładania „klubów narodowych", instytucyi, wzorowanych na nieistniejącym dziś klubie narodowym w Warszawie. Brak takich instytucyi zastępuje się na razie wykładami politycznymi, urządzanymi przez stronnictwo.

Poza pracą umysłową stronnictwo rozwija akcyę w kierunku tworzenia instytucyi humanitarnych, jak kasy chorych—taka powstaje właśnie we Lwowie—lub zawodowych. Ma tu się na uwadze przedewszystkiem sfery robotnicze, które żywo garną się do Demokracyi Narodowej.

Socyaliści bowiem tracą grunt. Ostatni zjazd socyalistów ruskich wykazał silne różnice zasadnicze między socyalistami polskimi a ruskimi; ci ostatni coraz silniej wysuwają hasła nacyonalistyczne. Tak samo w organizacyach zawodowych socyalistycznych istnieje ferment: robotnicy bowiem coraz częściej użalają się, iż w organizacyach tych raczej chodzi o politykę, aniżeli o polepszenie stosunków materyalnych sfer pracujących. Osłabła również agitacya socyalistyczna. Pocóż robić, skoro do wyborów jeszcze daleko.

Tak samo powiedzieli ludowcy. Kiedy br. Bienerth rozwiązał izbę wiedeńską, w czasie przymusowych wakacyi jedynie posłowie demokratyczno-narodowi objeżdżali swe powiaty i składali sprawozdania z działalności poselskiej. P. Stapiński objeżdżał wprawdzie swe okolice, ale chodziło mu jedynie o wyszukanie wiernych i oddanych sobie, którychby mógł zaprosić na kongres, na jakim tak zorganizowany „lud" udzieli mu absolutoryum za wysługiwanie się konserwatystom.

Mówiąc o ruchu politycznym w kraju, trzeba wspomnieć o podjazdowej walce o mandaty wakujące po Dawidzie Abrahamowiczu i Wojciechu Dzieduszyckim. Owóż, *ut fama fert*, po Dawidzie Abrahamowiczu o mandat kompetują: konserwatysta krakowskiego autoramentu Tadeusz Smarzewski, konserwatysta wschodnio-galicyjski Aleksander Krzeczunowicz, demokrata narodowy d-r Leszek Cyga i ludowiec z pod znaku p. Stapińskiego Władysław Wąsowicz. O mandat po W. Dzieduszyckim starają się dwaj ludowcy Jan Ziemniak i d-r Witold Lewicki.

Rusini w walce z polakami zyskali gorliwego poplecznika w niemcach galicyjskich. Świeżo organ niemców galicyjskich „Deutsch Volksblatt für Galizien" roni łzy krokodyla nad rzekomym uciskiem rusinów w Galicyi, którym się niby gorzej dzieje, niż polakom w Poznańskiem. Polacy w Poznańskiem mają z łaski rządu — wedle „Volksblattu"—prawa, oświatę, dobrobyt, słowem wszelkie warunki do normalnego rozwoju, a rusini nic (?!) oprócz „tyfusu głodowego, który wskutek nieznajomości racyonalnej gospodarki rok rocznie zaraz po żniwach wybucha". Wogóle należy dążyć niemcom i rusinom do złamania „terroryzmu" polaków.

Kto zna choć trochę stosunki, w jakich rusini żyją w Galicyi, wie, jak oszczercze są zarzuty wszechniemieckie. Ale owo sprzysięganie się i łączenie niemców z rusinami o tyle jest „dobre", że niechybnie skłoni polskie społeczeństwo do stanowczej rozprawy z arogancyą niemiecką.

Kiedy list was dojdzie, we Lwowie rozpocznie się rozprawa nad mordercą ś. p. Andrzeja Potockiego, Mirosławem Siczyńskim. Bronić go będą adwokaci, Starosolski, Okuniewski i Kość Lewicki, oskarżenie wniesie prokurator Barth, a przewodniczyć obradom radca Stanisław Miłaszewski. Rozprawa rozbudzi te bolesne, niezagojone rany i wspomnienia okrutnego czynu, który taką przepaść wykopał między obiema narodowościami.

A przykro jest wspominać, że są tacy, którzy tę przepaść pogłębiają jeszcze.

Leży przede mną jasno niebieska broszura: „Mychajło Łozyńskij: Akt 12, ćwitnia 1908". Z portretem Siczyńskiego. Poświęcone matce i siostrom mordercy.

Co nam powie?

Dwa słowa o autorze: Michał Łoziński jest anarchistą. Z zawodu dziennikarz. Idee anarchistyczne chciał szczepić w naszem społeczeństwie, wydając „Nowy świat" i „Nową erę". Oba pisma upadły. Anarchizm jego pozwala mu być redaktorem ukraińskiego „Diła", współpracownikiem „Rady" kijowskiej i „Literaturno-naukowoho Wistnyka".

Tam wypowiadał swe poglądy na Siczyńskiego. Bronił go i uwielbiał. Był pierwszym rusinem, który mordercę pasował na... bohatera. Zwolennik terroru i rewolucyi widzi w czynie Siczyńskiego słuszny i umotywowany rzekomem „gnębieniem rusinów" atak na rządy i państwowość polską. Siczyński, jego zdaniem, przez czyn swój staje na równi z innymi głównymi przywódcami ruskimi: Chmielnickim, Szewczenką, Dragomanowem.

Strasznie bolesne, że takie słowa padają w nieoświecone, zradykalizowane społeczeństwo ruskie. Niema w niem silnych wolą, energią i wielkich rozumem mężów, coby kres położyli destrukcyjnej robocie! Smutne tembardziej, że zbrodni szczerze, otwarcie nikt nie potępił, a znaleźli się tacy, co jej bronią i kładą pod nią podkład „ideowy".

M.

Nowe muzeum watykańskie.

—o—

Ostatniej niedzieli w Watykanie odbyło się uroczyste otwarcie nowej Pinakoteki. Obecni byli Papież, dostojnicy dworu papieskiego, dyplomaci, oraz kilkanaście osób zaproszonych. Kardynałowie mieli na sobie sutanny czarne i fioletowe płaszcze, dyplomaci byli we frakach, oficerowie zaś ze strony papieskiej w mundurach półgalowych. Na tem ciemnem tle odbijała biała sutanna Papieża i jego płaszcz purpurowy. Pius X czuł się doskonale, w dobrym był humorze i żartował z otaczającymi go dostojnikami. Sale nowego muzeum są obszerne i wysokie z szerokiemi sklepieniami. Do słynnych obrazów dawnej Pinakoteki dodano różne obrazy, które były w muzeum Laterańskiem lub w apartamentach papieskich. Obrazów jest ogółem 277. Papież składał powinszowanie profesorowi Tachardiemu, organizatorowi Pinakoteki, następnie zaś oglądał obrazy. Najdłużej zatrzymywał się przed «Przemienieniem» Rafaela i «Świętym Piotrem» Caravaggio.

Litwa.

—(o)—

„Kuryer Litewski" wydał ilustrowany kalendarz informacyjny, zawierający zarys geograficzno-historyczny Litwy i Białej Rusi. Dowiadujemy się z niego, że w skład terytoryum W. Ks. Lit. wchodziło początkowo 11 prowincyi, mianowicie województwa: wileńskie, trockie, mińskie, nowogródzkie, mścisławskie, smoleńskie, witebskie, połockie, inflandzkie i Księstwo Żmudzkie. Wszystkie one zajmowały przytem mniej więcej 9900 mil kwadratowych.

Województwa te dzieliły się w mowie potocznej na Białoruś, która obejmowała województwa: połockie, witebskie, mścisławskie i część mińskiego, na Ruś Czarną, obejmującą województwo nowogrodzkie i strony grodzieńskie po Podlasie, na Polesie, obejmujące część województwa brzeskiego, część wschodnią nowogrodzkiego, południową mińskiego i północną wołyńskiego. Część południowa Ks. Żmudzkiego zwała się traktem Zapaszczańskim.

W czasie podziałów Rzeczypospolitej i później granice pojedyńczych dzielnic ciągle się zmieniały, stosownie do woli nowego rządu, aż w r. 1843 ustaliły się granice gubernii takie, jakie dziś, widzimy.

Teraz w mowie potocznej miano litewskich przysługuje guberniom: wileńskiej, kowieńskiej, grodzieńskiej, stanowiącym generał-gubernatorstwo północno-zachodnie, wówczas gdy gub. mińska, mohylowska i witebska uważane są za gub. białoruskie. Urzędownie 6 tych gubernii nosi nazwę kraju Północno-Zachodniego. Pomimo różnojęzycznej ludności, złożonej z litwinów białorusinów, małorusinów, łotyszów, polaków, żydów, tatarów, karaimów, staroobrzędowców i rosyan, braku wyraźnych granic i podstaw prawno-politycznych, kraj ten rozległy stanowi jedną całość.

Ciekawe są dane statystyczne, dotyczące poszczególnych gubernii, a w szczególności gub. wileńskiej i kowieńskiej.

Gub. wileńska ma przestrzeni 37,371 wiorst kwadratowych. Pod względem etnograficznym ludność gub. wileńskiej przedstawia niezwykłą mieszaninę. Zamieszkują ją przedewszystkiem białorusini i litwini, następnie polacy, żydzi, rosyanie, tatarzy i karaimi.

Cała ludność gub. wileńskiej wynosił 1,742,346 osób płci obojga. Według wyznań ludność się dzieli: na katolików 1,088,030, prawosławnych 467,193,

żydów 253.212, staroobrzędowców 26,295, mahometan 4000, luteran 2,678, karaimów 656, kalwinów 262, ormian 10.

Główne zajęcie mieszkańców — rolnictwo. Gubernia wileńska zajmuje 3,892,843 dzies. przestrzeni. Według głównych kategoryi własn. wypada na grunta właśc. prywatnych (w r. 1905) 48,2%, na grunta nadziałowe 40,3%, na grunta apanażowe, kościelne i cerkiewne 11,5%. Liczba włościańskich zagród w r. 1905 wynosiła 94,420, na jedną zagrodę przeciętnie wypada gruntu 13,5 dziesięcin. Przestrzeń, zajęta przez lasy w gub. wileńskiej wynosi około miliona dzies., w tem 315,482 stanowi własność skarbu.

Przemysł fabryczny w gub. wileńskiej jest słabo rozwinięty. W roku 1906 było zakładów przemysłowych wraz z rękodzielniczymi 1846, zatrudniających 12,774 robotników z roczną produkcyą 17,395,046. Handel przeważnie drobny, zamienny, cały prawie skoncentrowany w rękach żydów. Przedmiotem wywozu są: len, konopie i skóry wygarbowane.

Wilno obecnie posiada, nie licząc wojska, 174,291 mieszkańców obojej płci.

W r. 1907 ilość szkół wszelkiego typu wynosiła 1490. Naukę w nich pobierało 63,941 uczniów. Według wyznań cały kontyngens uczących się dzieli w następujący sposób: katolików 25,1%, prawosławnych 52,3%, żydów 20,3%, staroobrzędowców 1,3%, ewangelików 0.7%, mahometan, karaimów i innych 0,3%.

Ilość dzieci, uczęszczających do szkół, wynosi 34.7% ogólnej liczby dzieci w wieku szkolnym.

Gub. kowieńska zajmuje przestrzeń 365,984 dziesięcin. Według głównych kategoryi wypada na grunta właścicieli prywatnych 1,774,856 dziesięcin, na grunta nadziałowe—1,703,262, na grunta apanażowe, kopalne, cerkiewne—175,746 dziesięcin. Liczba włościańskich zagród w r. 1905 wynosiła 130.397. 19% w ogólnej ludności włościańskiej jest bezrolna. Przestrzeń leśna wynosiła 591,850 dziesięcin. W tem lasów rządowych 148,392 dziesięcin. Z produktów rolnych uprawa lnu prowadzona jest na szeroką skalę, szczególniej w gospodarstwie włościańskiem. W ostatnich czasach rozwinęła się hodowla ptactwa domowego (najwięcej gęsi). W r. 1906 sprzedano do Prus ptactwa za 257,849 r.

Przemysł fabryczny słabo rozwinięty. W r. 1907 w gub. kowieńskiej było czynnych 2,023 rozmaitych zakładów przemysłowych, wraz z rękodzielniczymi, które zatrudniały 8.862 robotników. Suma produkcyi wynosiła 11,218,130 rubli.

Kowno liczy obecnie 74,125 mieszkańców.

Wszystkich szkół, prócz szkół cerkiewnych, w r. 1906 gub. kowieńska posiadała 380, w szkołach tych pobierało naukę 28,588 dzieci.

Ilość dzieci, uczęszczających do szkół, wynosi 15,7% ogólnej liczby dzieci w wieku szkolnym.

Główne zajęcie mieszkańców — rolnictwo.

Ludność gub. kowieńskiej wynosiła w 1907 r. 1,707,558 osób. Według wyznań ludność się dzieli na katolików—1,247,660, żydów—314,583, luteranów—49.533, prawosławnych—49 990, staroobrzędowców—31,121, kalwinów—13,240, mahometan—1910, karaimów—174, innych wyznań—1347.

O grób Słowackiego.

—o—

Z powodu przeniesienia zwłok Słowackiego p. Jan Pietrzycki przypomina, że pragnął on zawsze być pochowanym w Krzemieńcu. Na dowód, że to było jego życzeniem, przytacza następujący list poety do Hipolita Błotnickiego:

«Mam jedno marzenie piękne, ale piękne sny rzadko się spełniają. Znam cudne, umiłowane drzewo: to polska czereśnia, osypana gwiazdami białego kwiecia, kołysząca się w wietrze, ku słońca promieniom radosna, pełna przedziwnej woni. Gdyby pod tą czereśnią zasnąć na sen wieczny!»

Tę samą myśl poruszył poeta w innym liście, pozostałym w słowach po ś. p. Błotnickim:

«Śniłem mój grób pod czereśniową gęstwiną. Konary drzewa okrywałyby z jednej strony mogiły dziada mego i babki, z drugiej mogiłę moją»...

A na innem miejscu:

«Ze wzgórza królowej Bony powiałby wiatr, a ja usłyszałbym go martwy—w grobie»..

Słowacki więc miał na myśli nie inny cmentarz, jak cmentarz w Krzemieńcu.

W jednym z listów do Teofila Januszewskiego—niedługo przed śmiercią—pisał:

«Niech krzemienieckie groby czekają na mnie... jam ich brat!»...

W znanym, czerwonym notatniku, w którym poeta zapisywał waryanty swych poematów, znajduje się przekreślona zwrotka jakiegoś wiersza, zaczynająca się od słów:

«Cmentarzu krzemienieckil pytam, czyli nie śni
Me serce, rojąc ciszę wieczną w Twoich cieniach?...»

Szczęsny Feliński, opisując w tydzień po pogrzebie ostatnie chwile poety w liście do Kazimierza Wielopolskiego, nadmienia, że kilkakroć przed zgonem wspominał Słowacki o grobie swym w Krzemieńcu.

Kazimierz Wielopolski, odpowiadając na ten list Felińskiemu w kilka tygodni później, porusza nawet myśl przeniesienia zwłok do Krzemieńca:

«Sądzę, że teraz musimy się wyrzec wszelkiej nadziei — ale kiedyś może mogłoby być spełnione to ostatnie, a tak gorące jego życzenie».

Opromienioną swem marzeniem krzemieniecką, cmentarną czereśnię, miał zapewne na myśli poeta, gdy pisał w mało znanym, gdyż nie pomieszczonym w zbiorach dzieł, wierszu pod tytułem «Zapomnienie».

«Oto wracam ku Tobie z serca myślą lewą —
Tą ostatnią, co anioł jej zgasić nie zdoła!
Pod cieniem Twym, kwitnące, czereśniowe drzewo,
Pod kamiennem spojrzeniem zimnego anioła
Chcę spopielić płonący serca żagiew złoty —
Sługa Boży, pokoju pełen i prostoty»...

Wiersz ten nosi datę 26 lutego 1849 roku — pisany więc na miesiąc przed zgonem — był jednym z ostatnich utworów poety.

Z izb prawodawczych.

—:—:—

× Przed kilku dniami pisaliśmy na tem miejscu o projekcie prawicy Rady Panstwa, dotyczącym zmiany ordynacyi wyborczej w kraju Zachodnim. Według projektu, który należałoby zdaniem prawicy urzeczywistnić przed nowymi wyborami do Rady Państwa, a odbędą się one, jak wiadomo, w ciągu lata, ilość posłów polaków z tego kraju znacznie się zmniejszy. Ostatni numer «Słowa» petersburskiego przynosi szczegóły projektu.

Dziewięć gubernii zachodnich ma być podzielonych na trzy okręgi: kijowski z guberniami kijowską, podolską i wołyńską; mohylowski z gub. mińską, mohylowską i witebską; wreszcie wileński z gub. wileńską, grodzieńską i kowieńską. Wybory wyborców odbywają się w guberniach na osobnych zjazdach ziemian polskich i rosyjskich, z których każdy wybiera 20 wyborców. Ziemianie niepolscy przyłączają się do zjazdów rosyjskich. Wyborcy polacy i rosyanie zgromadzają się osobno, pod przewodnictwem prezesów, mianowanych przez władzę Najwyższą, w miastach Kijowie, Mohylowie i Wilnie. Wyborcy rosyanie wybierają w każdym okręgu po 2 posłów do Rady, polacy po jednym. W ten sposób będzie 6 posłów rosyan i 3 polaków, a nie 9-ciu polaków, jak jest obecnie.

Projekt swój uzasadnia prawica tem, że własność ziemska polska stanowi tylko 11—19 proc. ogólnej ilości ziemi, ponieważ jednak wśród wyborców, posiadających pełny cenzus, przeważają polacy, wybierają przeto samych swoich, a stąd krzywda dla rosyan.

× Minister sprawiedliwości wniósł d. 17 marca do Dumy projekt prawa o odpowiedzialności urzędników. Na wniosek prokuratora władze odnośnego urzędu upoważnione do tego przeprowadzają śledztwo co do przestępstwa swego urzędnika i decydują, czy ma on być oddany pod sąd, czy też sprawa ma być przerwana. Prokurator może postanowienie władz zaskarżyć do senatu. Gubernatorów oddaje pod sąd pierwszy departament senatu. Najważniejszą częścią projektu jest to, że przestępstwa urzędników ma sądzić sąd przysięgłych. Jak wiadomo, w r. 1889 sprawy takie usunięto z kompetencyi sądów przysięgłych. Przywrócenie dawnego porządku, zdaniem ministerstwa, wpłynie na wzmożenie się ufności do władz, jeżeli będzie wiadomo, że one, tak jak i zwykli obywatele, są odpowiedzialne.

× W najbliższej przyszłości do Dumy mają być wniesione projekty ustaw i programów wyższych szkół technicznych. Jednocześnie projektowanem jest również złożenie projektu żeńskich kursów politechnicznych wraz z propozycyą, aby ich słuchaczki były pod względem praw zupełnie zrównane z osobami, kończącemi wyższe męskie zakłady naukowe techniczne.

Z prasy rosyjskiej.

„Słowo" petersburskie tak między innemi omawia rozprawy parlamentu niemieckiego nad polityką zagraniczną:

«Niemcy i Austrya są związane jednością zamiarów, która to jedność w stosunku do interesów rosyjskich może być tylko wrogą. I nikt już nie ma wątpliwości co do nowego zabarwienia tego zbliżenia, skierowanego wprost przeciwko słowiańskiej polityce Rosyi.

«Zabarwienie to podkreślił polski poseł do parlamentu, p. Skarzyński, którego słowa są nader interesujące z powodu zawartych w nich aluzyi. «W razie ścisłego sojuszu Niemiec i Austryi — mówił on — polityka pruskiej germanizacyi za wszelką cenę (w Poznańskiem) nie może trwać długo, pozostaje ona bowiem w zupełnem przeciwieństwie do tego sojuszu. W każdym razie nie można przypuścić, ażeby Austrya z powodu sojuszu wyrzekła się swojej wypróbowanej polityki słowiańskiej, dzięki której słowianie austryaccy stoją murem za cesarza i monarchię».

«Dość tych kilku dwuznacznych słów — pisze «Słowo» — aby widzieć w nich symptomat takiej możliwej kombinacyi polityki niemieckiej i «austro-slawizmu», przy której dla masy słowian — i to nietylko zakordonowych — wytwarza się świadomie czy nieświadomie pobudka do ostatecznego odwrócenia się od wschodniego cesarstwa słowiańskiego — tem bardziej, że samo to cesarstwo własnemi rękami podważa swoje wpływy i swoją przyszłość, a ministrowie jego w krytycznych chwilach kryzysu germano-słowiańskiego nie wahają się odsłaniać całej głębi swojej polonofobii... Tu wspomnimy pokrótce o tych pogłoskach w prasie europejskiej co do jakichś nadziei niemieckich na powstanie polskie w razie starcia z Rosyą; wiadomości te są wątpliwe, ale nie wzbudza wątpliwości myśl, która je zrodziła.

«Wszystko to powinnoby, zdaje się, otworzyć społeczeństwu rosyjskiemu oczy na to, co się robi *pour le roi de Prusse*».

Z powodu tej mowy Skarzyńskiego syczy i pluje jadem „Świet".

«Jak przystoi na rodaków poety zdrady i zaprzedania, jak przystoi na tych judaszów — polacy już w obozie niemieckiego zwycięzcy. Płaszczą się przed germanizmem, liżą nogi, plują oszczerstwem i nienawiścią na wszystko, co słowiańskie, i ofiarowują swoje haniebne i zdradliwe usługi za skromne wynagrodzenie.

«Popatrzeć na polaków szczególnie pożytecznie w przeżywanej obecnie chwili historycznej. Osobliwie korzystne jest to dla tych naszych ziomków, którzy naiwnie wierzyli w możliwość «porozumienia» z tem plemieniem i popychali nas w zdradzieckie objęcia».

Los szczęśliwy ustrzegł „Świet" od tego błędu.

„Nowoje Wremia" nie może traktować spokojnie przechwałek Bülowa z powodu zwycięstwa nad trój-*entente* Ale że jest winowajca, więc poczyna sobie ostrożnie.

«Rosya — czytamy w ostatnim numerze — niewątpliwie popełniła ciężki błąd, ulegając żądaniom niemieckim i robiąc krok stanowczy bez wiedzy i rady Anglii i Francyi. W innych warunkach mogłoby to doprowadzić do upadku zgody potrójnej i do przywrócenia tej sytuacyi, kiedy Rosya była wiernym sługą zamiarów niemieckich. Na szczęście dla pokoju europejskiego, dla słowiańszczyzny i dla Rosyi zwycięstwo niemieckich polityków nad rosyjskimi ma czysto zewnętrzne znaczenie. Nie koniec na tem: wystąpienie Niemiec tylko pogłębiło i ostatecznie wyjaśniło przeciwieństwa pomiędzy niemieckiemi i rosyjskiemi zadaniami życiowemi, których dotychczas nie uświadomiała sobie pewna część społeczeństwa rosyjskiego».

(j.)

Z ŻYCIA ROSYJSKIEGO.

—:—

⊙ «Swiet» przynosi w ostatnim numerze bliższe szczegóły akcyi słowiańskiej, wszczętej przez petersburskie T-wo słowiańskie, o czem pisaliśmy wczoraj. Otóż 6 kwietnia ma się odbyć zjazd przedstawicieli wszystkich słowiańskich towarzystw w Rosyi, który potrwa trzy dni i rozważy takie sprawy: zadania, wypływające z obecnej sytuacyi; działalność oświatowa rosyjskich towarzystw wśród narodowości słowiańskich; środki zbliżenia się słowian pomiędzy sobą; wreszcie kwestya *zwołania w Rosyi zjazdu wszechsłowiańskiego i zorganizowanie wszechsłowiańskiej wystawy.*

W zjeździe 6 kwietnia wezmą udział następujące towarzystwa: halicko rosyjskie, «Sobornaja Rossija», wzajemności słowiańskiej, znawców wschodu, słowiańskiego wydziału rusk. sobranja, wydziału języka rosyjsk. i literatury akademii nauk, wydziału etnograficznego towarzystwa geograficznego. Prócz tego zaproszono jeszcze stowarzyszenia: moskiewskie kultury słowiańskiej, kuratoryum słowiańskie, zapomogowe i aksakowskie, kijowskie towarzystwo słowiańskie i odeskie Cyryla i Metodego.

⊙ Postanowiono już, że zjazd październikowców odbędzie się 9 października w Moskwie.

⊙ W Petersburgu bawią obecnie Paprikow i Sałabaszew, bułgarscy ministrowie spraw zagranicznych i skarbu. Mają oni wyjaśnić szczegółowo wszystkie warunki rosyjsko-turecko-bułgarskiego układu finansowego.

⊙ Podróżnik rosyjski Kozłow odkrył w Azyi środkowej zasypane piaskiem miasto, Chara-Choto. W pierwszych dniach kwietnia udaje się tam w celach naukowych specyalna ekspedycya.

⊙ Wkrótce ma się ukazać nowe pismo «Russkija Dumy», które zamierza wydawać prawica Dumy do współki ze związkiem «Michała Archanioła». Naczelnym redaktorem ma być Puryszkiewicz.

⊙ Ogólnem przeszacowaniem prawomyślności w Rosyi ma być ankieta, zarządzona przez główną Radę związku n. r., pośród członków związku w oddziałach prowincyonalnych. Rada żąda odpowiedzi stanowczych i zwięzłych, na pytania następujące: 1) stosunek administracyi wyższej; 2) stosunek administracyi niższej; 3) stosunek sądów; 4) stosunek duchowieństwa. W odpowiedzi na pytania te, oddziały mają wskazać nazwiska, imiona i stanowiska osób, popierających lub szkodzących związkowi, oraz, o ile możności, przytoczyć jakiś fakt, stwierdzający pogląd oddziałn. 5) Miejscowi przywódcy rewolucyi? Tu należy wskazać, kto z osób prywatnych specyalnie przynosi szkodę Związkowi n.-r., oraz przytoczyć fakty odpowiednie; pożądanemby było również określenie stanowiska społecznego tych jednostek oraz wskazanie stosunku do nich władz administracyjnych.

A poza tem idzie jeszcze 20 pytań.

Rada Związku n. r. w sprawie przesyłania tych odpowiedzi przepisuje całą technikę, która ma je zabezpieczyć od dostania się w ręce niepowołane, tudzież zagwarantować związkowcom absolutną tajemnicę.

Z życia prowincyi.

Z powiatu jampolskiego.

I znów nie stało zacnego człowieka-obywatela. Dnia 10 marca o godzinie 5 z rana w majątku Hrybki parafii dzygowieckiej, powiatu jampolskiego, rozstał się z tym światem ś. p. doktór Henryk Dowiakowski. Światło dzienne ujrzał on na Ukrainie w roku 1836, nauki średnie i wyższe pobierał w Kijowie. Już jako skończony medyk powrócił do swych ukochanych stepów ukraińskich. Po kilku latach pracy w swych rodzinnych stronach przyjął posadę stałą u państwa Jaroszyńskich w Dzygówce na Podolu. Tu też ożenił się z panną Eleonorą Lubicz-Strzemińską—wnuczką generała Ludwika Manżeta, współtowarzysza broni Kościuszki i bohatera z pod Racławic. Następnie dla wychowania dzieci przenieśli się państwo Dowiakowscy do Warszawy, gdzie nieboszczyk miał obszerną praktykę jako chirurg i akuszer. Kiedy już jeden z synów wstąpił na uniwersytet a drugi do instytutu technologicznego w Petersburgu, państwo Dowiakowscy powrócili do majątku swego Hrybki, powiatu jampolskiego na Podolu. Tu przez lat z górą 30 pracował nieboszczyk jako lekarz chirurg, ale już więcej dla okolicy, dla ludzi, aniżeli dla siebie. Był tak uprzejmy i miły w obejściu, tak umiał sobie zjednać ludzi że Hrybki były miejscem pielgrzymki cierpiącej ludzkości. Przed paru laty, pod siłą ciężkiego ciosu, jaki opatrzność na niego zesłała, po utracie młodszego syna, utalentowanego inżyniera, zaniemógł i ta straszna boleść ostatecznie doprowadziła go do grobu. Dowodem czci i szacunku, jakim go za życia otaczano, były tłumy, które podążyły, aby ukochanemu człowiekowi-obywatelowi oddać ostatnią przysługę i hołd jego cichym cnotom.

Nad otwartą mogiłą na cmentarzu dzygowieckim przemówił krewny i przyjaciel nieboszczyka pan Bolesław Łoziński z Honorówki, podnosząc zasługi zmarłego jako lekarza, człowieka i obywatela.

Szlachetna i zacna postać ś. p. doktora Henryka Dowiakowskiego zawsze między nami gościć będzie, jako przykład ze wszech miar do naśladowania. Pamiętne nam pozostaną wybory do Dumy Państwowej, gdzie nieboszczyk ze steranem już zdrowiem i cierpiący na chorobę, która mu nie pozwalała przyjechać końmi, poszedł kilkanaście wiorst piechotą, ażeby wypełnić swój obywatelski obowiązek. Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie. Niechaj Ci ziemia lekka będzie, a pamięć o Tobie niechaj gości wiecznie między nami.

Pomian.

KRONIKA PROWINCYONALNA.

—:—

(Z pism i od korespondentów).

— **Nominacya**. Ks. Józef Ptaszyński, proboszcz w Bazalii gub. wołyńskiej mianowany został dziekanem starokonstantynowskim.

— **Rozbójnicy**. Rabunki i rozboje, które na drodze z Bałty do stacyi kolejowej ustały już na czas jakiś, teraz znów się wzmogły. W tych dniach kilku rabusiów, uzbrojonych w rewolwery i pałki, napadło wieczorem na jadącego na stacyę handlarza bydła Izabesa i trzech drobnych sklepikarzy. Rabusie, zatrzymawszy konie, dali wystrzał w powietrze, a następnie, grożąc śmiercią przetrzęśli kieszenie podróżnych i, zabrawszy pieniądze, uciekli. Dorożkarze jadący z tyłu, posłyszawszy strzały, zawrócili do miasta i dali znać o zajściu strażnikom; ci, idąc gorącymi śladami, zaaresztowali dwóch bandytów, uzbrojonych w rewolwery. Rabusiów pod konwojem odprowadzono do więzienia.

(«O. N.»).

— **Samosąd.** We wsi Husaczówce pow. kijowskiego, włościanie, podejrzewając o kradzież pieniędzy z kasy wiejskiej byłego stróża gminnego Szurmę, postanowili dokonać nad nim samosądu. Zebrał się tłum, który się znęcał nad nieszczęśliwym przez kilka godzin. Strasznie pobity Szurma ledwo się dowlókł do domu, na drugi dzień zaś zrana znaleziono go powieszonego.

(«Rada»).

— **Z Helenówki** pow. wasilkowskiego donoszą, że dzikie gęsi przeleciały tam po raz pierwszy dn. 28 lutego, gołębie pojawiły się 5 marca; pierwsza pieśń skowronka rozległa się w dn 11 marca. Wiosna tegoroczna jest dla gospodarzy nader pomyślna. Śniegi tają powoli równomiernie, słońce nie dopieka. Od 5 lutego było zaledwie 2 dni słoneczne d. 7 i 8 marca. Ziemia szybko wchłania w siebie wilgoć. Wyszła z pod śniegu ozimina wygląda bardzo obiecująco.

(«Kij.»).

— **Rewizye w Śmile**. W dn. 9 i 11 marca w Śmile dokonano blizko 20 rewizyi bezowocnych. Wśród innych zrewidowano będącego w Śmile przejazdem b. redaktora wydawanej w r. 1907 w Berdyczowie gazety «Utrenniaja Zaria» I. Langera. Oprócz tego dokonano powtórnej rewizyi u p. Lubarskiej, którą po pierwszej rewizyi w dn. 4 marca aresztowano. («K. W.»).

— **Taraszcza**. Szeregowcy taraszczańskiej policyi miejskiej nie otrzymali dotąd należnego im wynagrodzenia za styczeń i luty r. b.; zarząd miejski odnosi się do tej sprawy z zupełnym indyferentyzmem. Taraszczański sprawnik powiatowy, zawiadomiwszy o tem gubernatora kijowskiego, zaznaczył przytem, że w razie, jeżeli pominionym policyantom pensya nie zostanie wypłacona przed świętami Wielkiej Nocy, to przypuszczalnie porzucą oni służbę.

Mały fejleton.

Miała być zawierucha i już jej nie będzie.

Pesymiści twierdzą, że wszystko jest w porządku, że od kiedy świat światem monarchia Habsburgów nigdy zdobyczy swoich nie zawdzięczała — wojnom.

„Austrya dawnemi czasy wzmogła się przez małżeńskie stosunki swych książąt i przez spadkobierstwo — pisał Libelt w „Pismach politycznych"—; dziś, gdy narody nie są już więcej własnością swych książąt, którąby prawem spadku na innych przechodziła, Austrya traktatami urosła".

My, polacy, cośkolwiek o tem wiemy, a różnica w stuleciach, jak dotąd nic nie znaczy.

— — — — —

I w XX stuleciu ludy nie należą do siebie... Tylko gdy ongi były „majątkiem" królów i „posagami" księżniczek, dzisiaj noszą misterne łańcuszki „sytuacyi międzynarodowej", która miłościwie nam panuje pod godłem: *cede majori.*

Ustąp silniejszemu!... Lub, jak mawiał Wespazyan Kochowski:

Ustępuje mały klin wielkiemu klinowi,
Tak i ty, panie *minor*, panu *majorowi.*

Pohałasowano trochę—dla przyzwoitości... W końcu zaś nawet pp. Zamystowscy i Aleksiejewowie zrozumieli, że ostatecznie Serajewo to *tylko* bośniacka... *Warszawa*... Więc poco tyle krzyku?...

Opierając się na armatach i „sytuacyi politycznej", Austrya na wywody teoretyków całości państwowej Turcyi i jedności narodowej Serbów odpowiedziała przysłowiem śląskiem:

— Cyj wół buł, dość, że ciele moje!..

Czarny Jegomość.

KRONIKA.

—:—

— **Odczyt p. Podgórskiej**. Sekcya samokształcenia za naszem pośrednictwem przypomina raz jeszcze, że dziś w „Ogniwie" odbędzie się odczyt p. Janiny Podgórskiej „Kobiety-Prawniczki". Początek punktualnie o godz. 8 wieczorem.

— **Ze sklepu współdzielczo spożywczego**. Zarząd Stowarzyszenia Spożywczego podaje za naszem pośrednictwem do wiadomości sz. członków, że po książeczki dla towarów należy zwracać się do kasy sklepowej, która też przyjmuje zaległe opłaty za udziały oraz pieniądze za nowe udziały.

Dla zaznajomienia się z opinią stowarzyszonych w kwestyach, dotyczących sklepu Zarząd, sporządził specyalną książkę, znajdującą się w kasie sklepowej, i prosi wpisywać do niej wszelkie uwagi i zażalenia.

— **Pożyczki miejskie**. W dniu wczorajszym naczelnik gubernii przedstawił generał gubernatorowi wraz z przychylną opinią gubernialnego zarządu do spraw miejskich starania zarządu miejskiego w sprawie pożyczki obligacyjnej na budowę koszar i gmachów dla cyrkułów podolskiego i bulwarowego, na pokrycie kanałów oraz urządzenie pomieszczenia dla taboru miejskiego.

— **Uporządkowanie ulic**. Naczelnik guberni zwrócił się do generał-gubernatora z obszernem przedstawieniem w sprawie oczyszczenia ulic miasta. Obecnie prawie wszędzie lód został wyrąbany i złożony po obu bokach ulic, o wywiezieniu zaś go nikt z właścicieli domów nie myśli. Nie widząc sposobów wpłynięcia na przedsięwzięcie środków przeciwkom tym nieporządkom, gubernator prosi naczelnika kraju, aby w tej sprawie użył swej powagi.

— **Komunikacya z politechniką**. Pomimo zwrócenia się gubernatora do zarządu miejskiego w zeszłym miesiącu w sprawie uregulowania komunikacyi tramwajowej na linii targ Halicki—politechnika, zarząd tramwajów nietylko nie zwiększył liczby kursujących na tej linii wagonów, lecz zmniejszył ich ilość. Wobec tego naczelnik gubernii, dla uniknięcia na przyszłość zajść między studentami i konduktorami tramwajów, zwrócił się ponownie do zarządu miejskiego z żądaniem bezwłocznego porozumienia się z towarzystwem tramwajów w sprawie powiększenia liczby wagonów na rzeczonej linii.

— **Jubileusz Gogola**. Wczoraj z powodu jubileuszu Gogola w uniwersytecie i średnich zakładach naukowych wykładów nie było.

Zarząd kolei obchodził jubileusz Gogola przez nabożeństwo, odprawione w sali odczytów niedzielnych (w starym dworcu) i wygłoszony następnie referat o życiu i działalności pisarza.

— **Przywrócenie ruchu kolejowego**. Wczoraj wznowiony został ruch pociągów na całej przestrzeni linii besarabskiej „Rozdzielna - Kiszyniów-Ungeni." Pociągi kursują już według obowiązującego rozkładu.

— **Dodatkowy pociąg świąteczny**. Na tydzień świąteczny dodany zostanie dodatkowy pociąg Nr. 6 bis, który w d. 23, 26, 27 i 28 marca kursować będzie między Sarnami a Kijowem. Wychodzić on będzie z Sarn o g. 12 m. 37 w nocy i przychodzić do Kijowa o 8 m. 30 rano. W Sarnach pociąg ten zabierać będzie pasażerów z dodatkowego pociągu z Petersburga, wychodzącego stamtąd w d. 21, 24, 25 i 26 marca.

— **Narada w sprawie walki z tyfusem**. Wczorajsza narada u generał-gubernatora w sprawie walki z epidemią tyfusu trwała stosunkowo krótko. Zebrani wysłuchali sprawozdania prezesa komitetu z przebiegu epidemii w ostatnim tygodniu. Referent skonstatował ponowne nieznaczne zwiększenie się liczby zasłabnięć. Następnie, poza uchwałami mniejszej wagi, komitet postanowił kontynuować wydawanie artykułów żywności do czasu ruszenia lodów na Dnieprze i rozpoczęcia się sezonu robót wiosennych.

— **Sprawy wodociągowe**. W ciągu ostatnich paru tygodni w Kijowie znowu dał się odczuć brak wody, któremu, jak stwierdził dr. Burczak w swym referacie do zarządu miejskiego, na razie nie można zapobiedz i który grozi przyjąć coraz większe rozmiary ze względu na zwiększenie się jej spożycia w czasie świąt. 4 nowe studnie artezyjskie są już na ukończeniu, lecz nie mogą być włączone jeszcze do sieci. Wobec tego zarząd miejski przyszedł do przekonania, że należy zwrócić się do gen.-gubernatora z prośbą o wyznaczenie specyalnej komisyi do omówienia projektu wpuszczenia do wodociągów wody dnieprowej. Zarząd miejski wskazuje na to, że: ludność miejska i teraz używa wody dnieprowej i wogóle rzecznej, że T-wo wodociągów doprowadziło do porządku pół filtra, w którym oczyszczono materyał filtracyjny. Przez ten filtr w ciągu doby przepływa od 200—250 tys. wiader wody, co zupełnie wystarczy na zaspokojenie potrzeb ludności, ponieważ obecnie miastu braknie 100—150 tys. wiader na dobę. Dnia 22 b. m. zostanie dokonana ścisła analiza bakteryolo-

---

3) Aleksander Prusiewicz.

Zabytki archeologiczne Kamieńca.

III. KOŚCIOŁY.

2) Kościół ormiański.

Ormiański kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, wzniesiony przez ormian w końcu XIV w., był pierwotnie drewnianym, a gdy zrujnował się, w r. 1495 postawiono nowy murowany. Podczas oblężenia miasta przez turków w 1672 r. kościół ten uległ zniszczeniu, ocalała tylko jedna wieża, w której w r. 1700 urządzono kaplicę św. Stefana. Dzisiejszy kościół powstał z gruzów w połowie XVIII w., a konsekrowany został w 1790 przez arcybiskupa lwowskiego Waleryana Tumanowicza. Był on początkowo ormiano-gregoriańskim, od 1666 r.—unicko-ormiańskim, a obecnie jest rzymsko-katolickim.

Dzwonica, podobna do wież obronnych w zamkach niemieckich w stylu odrodzenia, ma na górze cztery wieżyczki ze strzelnicami, wiszą tam dwa dzwony z 1722 r. i sygnaturka z 1701 r. Wchodząc przez drzwi do świątyni, mamy galeryę przybudowaną do ścian kościelnych z pięknymi łukami i kolumnami w stylu ormiańskim. Galerye te dawniej nie były zamurowane i oszklone i tu ormianie zbierali się na narady i pogawędki w dni upalne.

W wielkim ołtarzu znajduje się cudowny obraz Matki Boskiej ormiańskiej. Należy ten obraz do najdroższych sercu chrześcijanina bez różnicy wyznania zabytków a malowany jest woskowemi farbami na desce cyprysowej z X w., jak utrzymują znawcy ikonografii. Przywieziony został on z Ani na Kaukazie do Krymu, a stamtąd do Kamieńca w 1380 r. W czasie zaboru tureckiego 1672—1699 r. był wywieziony z Kamieńca do Lwowa przez mniszki ormiańskie, a po powrocie do Kamieńca w 1700 r. umieszczono go czasowo w kaplicy św. Stefana w dzwonicy naprędce urządzonej. Po zbudowaniu nowego kościoła przeniesiono go w 1767 r. do wielkiego ołtarza, gdzie i obecnie się znajduje. Z innych pamiątek należy zanotować w zakrystyi portret Sinana Kotłubaja z XIV w., fundatora kościoła ormiańskiego, obraz Zwiastowania N. M. P., malowany na blasze z XVII w., umieszczony naprzeciw ołtarza z prawej strony; portrety w srebrnych ramach Czajkowskiego i Bohdanowiczów z końca XVIII w., portrety biskupów i prałatów ormiańskich z XVIII i XIX w. Dwa relikwiarze ażurowe srebrne z XVII w. z archaniołami i napisami ormiańskimi — między wotami po bokach ołtarza wielkiego. Pomnik w stylu arabskim w bocznej prawej galeryi, płyta Mikołaja Czerkiesa (1713—1776), „tłómacza języków oryentalnych i zagranicznych", dragomana R tej, znajduje się w progu galeryi z lewej strony. W galeryach jest kilka dobrych starych kopii ze znanych malowideł Ribejry — Męczeństwo św. Erazma, Wieczerza Pańska jakiegoś holendra.

W lewej galeryi przechowuje się obraz z ołtarza wielkiego p.p. Wizytek. Część biblioteki, w liczbie której były rękopisy z XIV w. w ormiańskim języku, zabrano w 1891 r. do biblioteki Cesarskiej w Petersburgu.

Napisy na tablicach w tym kościele są następujące:

na tablicach z lewej strony:

„D. O. M.

Szlachetny Woyciech
Szad bey Radca Kamieniecki
Życia swego 43 wieku Niesmiertelno
Bogu oddawszy Duszę zwłoki swe
Smiertelne na tym chciał mic złożone miejscu, dnia 14 maia R P. 1787
Który o pobożne wiernych uprasza
westchnienie".

z prawej strony:

„D. O. M.

Zwłoki ciała Szlachetnego
Jana Czajkowskiego
Prezydenta Msta Kamieńca
dnia 18 Czerwca Roku 1789
Zmarłego. O pamieć prosi".

Przy wejściu z korytarza do kościoła ode drzwi z lewej strony:

„D. O. M.

Wielmożnego Niegdy Imć
Xiędza Mikołaia Bogdanowicza Archidyakona Lwowskiego Proboszcza Kanonika
Ormiańskiego Kamię: dnia 8 octobra 1796
roku Zmarłego w tym Mieyscu złożone,
Ciała Zwłoki a Dusza Pobożnego Czeka
Westchnienia".

w progu z lewej strony galeryi na płycie:

„D, O. M.

tu leży ciało szlachetnego Mikołaia Czerkiesa tłumacza ienzyków oryentalnych zagranicznych
który nayjasniejszym
Augustowi III y Stanisławowi
Augustowi królom polskim
y rzeczypospolitey ze.....
swoiey za przywileiem us....
ce czynioc lat 63 przeżyw
szy wieku swego dług
.... smiertelności w roku
1776 d 24 grudnia
w Kamieńcu wypłacił
uprasza o pobożne west
......„7 marca"

3) Kościół po-dominikański.

Dominikanie sprowadzeni zostali przez książąt Koryatowiczów około 1370 r. Pierwotny kościół wystawiony przez nich był drewniany. W 1401 r. otrzymali dominikanie od księcia Swidrygiełły wieś Zióbrówkę w pow. kamienieckim. W 1420 r. pożar zniszczył kościół i klasztor, a następnie z datków wystawiono kościół nowy. Od 1596 r. szczególnie opiekują się zakonem Potoccy. W 1616 r. kościół i klasztor spalił się, a we dwa lata później Potoccy, Wojciech Humiecki, kasztelan kamieniecki i Paweł Damecki pomogli odbudować kościół i klasztor. W 1672 r. turcy zamienili klasztor na koszary, a później przerobili kościół na meczet dla baszów kamienieckich i przyozdobili go w kazalnicę ciosową, sprowadzoną z Konstantynopola. W 1737 r. kościół zaczęto restaurować, a że brakło pieniędzy, Michał Franciszek Potocki, starosta trembowelski, dopomógł skończyć restauracyę. Wzniesiono w 1754 r. piękną w stylu barokowym dzwonicę i odrestaurowano budynki klasztorne, o czem świadczy napis nad wejściem od frontu:

„D. T. O. M.

Bsma Virg Mariae
Post Turcica devast:
Mich: Fr: in Murach:
et Sawin: de de Z-ini Potok
Potocki
Capit: Tremb: de integro
Restaure Auge et Dofare
Curavit anno dni MDCCIV."

W 1843 r. klasztor skasowano, kościół został parafialnym.

Wewnątrz kościół został pomalowany w stylu barokowym przed kilku laty, a w 1907 r. skończono ołtarz w kaplicy bocznej, gdzie umieszczono cudowny obraz M. B. Różańcowej.

Na dzwonicy jest piękny dzwon, odlany w 1737 r.

Na płycie w kaplicy św. Dominika pod herbem napis:

„in nomine dni w szlachetnie urodzony P. Paweł Damecki s powiatu Ciechanowskiego herbu Prus. Po wielkich pracach i dzielnych sprawach, które mężnie odprawował w ziemi moskiewskiej czasu woyn przez lat pięć dla pokoiu y całosci R-plitej i Krolestwa polskie, y dla sławy narodu swe te tesz kaplicę zbudował ozdobił y nadał na cześć y chwałę Troycy przenayświętszey Bogu jedynem y Apostołowi wielkie Pawłowi S y W: O. N. Dominikanowi s. patronom swem wespół łes y na odpoczynek wieczny tak sobie yako y krewnym swoi (na) pamiątkę roku od narodzenia pańskie 1628 ciało iego zmarłe tu jest pogrzebane Roku 1629 dnia 22 Miesiąca listop dusza iego wiecznie w panu Bogu niechay odpoczywa † memoria iusti cum laudib. Prob 10 Lapis depariete clamabit HAB".

...czna wody, która przeszła przez filtr, ...parę zaś tygodni ze 2 studnie ar...zyjskie można będzie przyłączyć do ...eci wodociągowej. Jeżeli okaże się, że ...oda dnieprowa wywołuje wypadki za...ębnięć gastrycznych, dostęp wody ...ieprowej do wodociągów odrazu zo...nie przerwany.

OSOBISTE.

— Wicegubernator wołyński I. Re...jto-Dubiago wyjechał do Żytomie...a.

— ŚMIERĆ Z FIGLÓW. Pociągi osobowe, ...dchodząc do dworca kolejowego, zwalniają zwy...e biegu przy Szulawce. Korzystają zwykle z ...go chłopcy ulicznicy, aby, wskoczywszy do wa...onu, przejechać się kawałek. Wczoraj zrana ...ilku wyrostków swoim zwyczajem zaczęło wska...iwać do pociągu, idącego z linii kowelskiej. ...eden z nich jednak stracił równowagę i wpadł ...d pociąg, który biednego malca przeciął na ...wie połowy.

— NADUŻYCIA Z MARKAMI. W kinema...ografie «Bio» na placu Ratuszowym policya wy...ryła onegdaj nadużycia, a mianowicie marki, ...aklejane zwykle na biletach, rozdzierano na 2 ...ołowy i naklejano tylko na części biletu, wyda...anej publiczności, grzbiety zaś biletów były bez ...arek, co o połowę zmniejszało wydatek na mar...ki. Wobec tego policya otrzymała rozkaz wzmo...nienia nadzoru nad sprzedażą biletów teatral...ych i należytem zaopatrywaniem ich w marki.

— KARY PIENIĘŻNE. Na mocy protokó...ów, spisanych przez komisarza cyrkułu staroki...jowskiego, sędzia pokoju za nieuprzątanie śniegu i lodu z ulic, skazał właścicieli domów: Wyjez...żewa (ulica Sofijowska Nr. 19) na 40 rubli, Mu...raszkę (ul. M. Żytomierska Nr. 14), na 25 rubli grzywny.

— SAMOBÓJSTWO STUDENTA. Wczoraj w domu Nr. 10 przy ulicy Bulwarno-Kudriaw...skiej otruł się kwasem pruskim student uniwer...sytetu kijowskiego, Mikołaj Polakow. Samobój...ca pozostawił 6 listów do blizkich krewnych i znajomych. Tło samobójstwa—romantyczne.

— NIEUDANY RABUNEK. Jeden z loka...torów domu Nr. 30 przy ulicy Proreznej, M. Osietrow, otrzymał w tych dniach list z żądaniem położenia w oznaczone miejsce pieniędzy. Po...wiadomiona o liście policya urządziła zasadzkę i zaaresztowała niejaką Annę Gorodowienniko...wą. Zaaresztowana oświadczyła, że list wysłała za namową jednego z dawnych stróżów tego domu.

— PRÓBA PAROWYCH SIKAWEK. Wczo...raj w starokijowskim oddziale straży ogniowej dokonano próby z 2-ma sikawkami parowemi fir...my moskiewskiej «List» i szwedzkiej «Ludwigs...berg». Sikawka, uznana za lepszą, zostanie ku...pioną dla straży kijowskiej.

— ARESZTOWANI WYMUSZACZE. Wczo...raj policya zaaresztowała trzeciego uczestnika napaści na J. Rychorta-Michała Białogrodzkiego. Wraz z poprzednio aresztowanymi Szewczenką i Tisiczenką stanowili we trzech jedną bandę, która rozsyłała do wielu osób listy z pogróż...kami.

— Na ulicy W. Wasilkowskiej zaaresztowano złodzieja Z. Jaszkowa.

— Na ulicy Kiryłowskiej zaaresztowano ja...kąś niewiadomą kobietę, u której znaleziono skradzionej bielizny na sumę 200—250 rubli.

— W klasztorze Nikolskim schwytano kie...szonkowego złodzieja A. Andrejewa.

— KRADZIEŻE. Onegdaj w domu Nr. 50 przy ulicy Żylańskiej okradziono mieszkanie wła...ścicielki domu, Anny Chołomińskiej. Złodzieje wyłamali kilka skrytek i zrabowali kosztowności, wartości 600 rubli.

— W domu Nr. 1 przy ulicy Iwanowskiej niewiadomi rabusie dokonali kradzieży z mie...szkania I. Rafałowskiego. Gdy złodzieje odda...lali się z łupem, spostrzegł ich szwajcar, lecz nie udało mu się jednak ich ująć. Dopiero później jeden z nich został ujęty i poznany przez szwaj...cara. Okazało się, że jest to Szymon Praw...diuk.

— Dn. 19 marca z mieszkania Eudoksyi Sie...rikowej w domu Nr. 58 przy ulicy Wozdwiżeń...skiej dokonano kradzieży ubrania wartości 62 ruble. Złodziej został ujęty, okazało się, że jest to Michał Malenczenko.

— Przy ulicy M. Włodzimierskiej w domu Nr. 74, skradziono ze strychu bieliznę L. Le...wickiej.

Z SĄDÓW.

Zamach na strażnika.

Wczoraj kijowski sąd wojenno-okręgowy roz...patrywał sprawę niepełnoletniego Iwana Bidiugi, oskarżonego o usiłowanie zabójstwa strażnika ziemskiego Lesika. Bidiuga w nocy dnia 28 li...stopada 1908 roku strzelał do Lesika we wsi Ko...niatyn, powiatu kozielskiego gub. czernihowskiej. Strażnik został ugodzony w rękę. Po rozpatrze...niu sprawy sąd skazał oskarżonego na pozbawie...nie wszystkich praw stanu i 10 lat ciężkich ro...bót, oraz na zapłacenie Lesikowi 100 rubli z po...wództwa cywilnego.

Usiłowanie zabójstwa.

W dniu 29 grudnia r. z. w powiecie kijow...skim strażnik spotkał w lesie człowieka z fuzyą, który, według aktu oskarżenia, zaczął uciekać, poczem, odwróciwszy się wystrzelił do goniącego go przedstawiciela władzy, który został tylko zlekka kontuzyowany. Następnie strażnik wyrwał mu fuzyę, właściciel zaś jej uciekł. We wsi po...znano, że fuzya należy do Michała Riabki, który stanął wczoraj przed kijowską izbą sądową pod zarzutem usiłowania zabójstwa strażnika (art. 1459 cz. 2 kodeksu karnego.

Oskarżony nie zaprzeczał, iż był w lesie i fu...zya do niego należy, lecz do usiłowania zabój...stwa się nie przyznał, gdyż według jego objaśnie...nia fuzya wystrzeliła podczas tego, gdy mu ją strażnik wyrywał z rąk. Izba po krótkiej nara...dzie uniewinniła Riabkę.

Defraudacya.

Wczoraj kijowska izba sądowa przy udziale przedstawicieli stanów rozpatrywała sprawę by...łego pomocnika komisarza cyrkułu łybedzkiego Michała Sudakowskiego, oskarżonego o zdefra...udowanie 1790 rb. z pieniędzy zebranych za świa...dectwa przemysłowe.

Oskarżony tłómaczył się, że pieniądze rzeczo...ne zostały mu ukradzione. Bronił podsądnego adw. przys. Gładkow.

Po rozpatrzeniu sprawy i długiej naradzie izba skazała Sudakowskiego na pozbawienie wszystkich szczególniejszych praw i przywilejów i 1 rok rot aresztanckich.

TEATR i MUZYKA

Prof. Bobiński w Charkowie.

Nasz znany pianista kompozytor p. Henryk Bobiński bawił kilka dni w Charkowie i w d. 16 marca brał czynny udział w koncercie symfoni...cznym pod kierownictwem dyrektora konserwa...torum pana Słatina. Na tym to symfonicznym wieczorze pianista Horowitz wykonał z wielkiem powodzeniem drugi koncert A-moll P. Henryka Bobińskiego z towarzyszeniem orkiestry. Kryty...ka charkowskich pism jednogłośnie chwali talent kompozytorski p Henryka Bobińskiego i zalicza do wybitnych utworów muzyki fortepianowej dru...gi koncert naszego pianisty. Po odegraniu przez p. Horowitza koncertu Bobińskiego autor i wy...konawca byli przedmiotem szumnej owacyi ze strony charkowskiej publiczności.

Występy gościnne.

W tygodniu przewodnim w teatrze miejskim odbędą się gościnne występy barytona włoskiego, de Lucca.

Zmiany w repertuarze.

W przyszłym sezonie do repertuaru teatru miejskiego zostanie włączona opera «Zygfryd» Wagnera.

P. Boronat w Petersburgu.

Występy kijowianki p. Boronat w operze włoskiej w Petersburgu cieszą się olbrzymiem powodzeniem. Publiczność przyjmuje entuzya...stycznie znakomitą śpiewaczkę darząc oklaskami i zasypując kwiatami. Dn. 13 marca odbył się benefis artystki, która wystąpiła w roli Rozyny w «Cyruliku Sewilskim». Benefis ten był całym szeregiem owacyi dla p. Boronat. Prasa miej...scowa wyraża się z ogromnem uznaniem o ta...lencie znakomitej artystki.

OFIARY

W redakcyi «Dziennika Kijowskiego» zło...żyli:

Na święcone dla ubogich: Zamiast wizyt świą...tecznych pp.: Jadwiga Perłowska rb. 3, Józefat Andrzejowski rb. 1, Maryan Morgulec rb. 3, Ja...nusia, Mieczyś i Zosia B. rb. 2, Jan Niecielski rubli 3.

Na kościół w Rybińsku. Pp.: Rajmund Mi...chalski rb. 3, Maryan Michalski kop. 80, Roman Michalski rb. 2, Wacł. Michalski rb. 1 kop. 10, Alfons Zamłyński kop. 30, Jan Gołębiowski kop. 10, Leon Więcławski kop 50, Zofia Łotocka rb. 1.

Na Kij. Rz.-Kat. Tow. Dobroczynności: Zamiast wizyt świątecznych pp.: Gracyan Jahimowski rb. 1 kop. 50, Marya i Józef Połchowscy rb. 3, Kąpielska rb. 5, Walerya i Józef Kimayerowie rb. 10, Inżynier M. Bronikowski rb. 2, Ant. Za...dora rb. 5.

Na powodzian w Królestwie: P. Józef Bronisz rubli 2.

Na Tow. Pol. Kolonii Letnich: Zamiast wizyt świątecznych p. inżynier M. Bronikowski rb. 3.

Dla niezamożnego ucznia VII klasy gimnazyum Walkera F. D. brakujące na wpis rb. 70, — na ręce niżej podpisanych złożyli: Towarzystwo «O świata» rb. 10, Towarzystwo Dobroczynności rb. 10, pp. Andrzejowski Józefat rb. 1, E. Herse rb. 3, M. F. rb. 1, N. N. 50 kop., Dom Handlowy Nieczuja-Wierzbicki i Brzeziński rb. 3, C. K. 50 kop., F. Puchalski rb. 1, Rajewski 50 kop., N. N. 50 kop., K. W. rb. 1, St. Szostkiewicz rb. 1, G. Z. 50 kop., Kimajer rb. 1, A. Drotkiewiczów...na 50 kop., A. B. rb. 2, L. B. rb. 3, Niewiado...ma rb. 5, Pracownicy Warszawskiego T-wa ube...zpieczeń rb. 4, uczennice VIII klasy gimnazyum luterańskiego z loteryi obrazka rb. 15, zebrane przez N. N. rb. 5. Wszystkim ofiarodawcom składamy niniejszem serdeczne «Bóg zapłać».

Józef Lipiński — Stanisław Więckowski.

Do komitetu budowy kościoła w Zmierzynce wpłynęły następujące ofiary: Od W. P. Stempow...skiej rb. 55, Lubańskiego rb. 3, Nowickiej rb. 5, Gunde rb. 3. Zebrano: P. Bukraba rb. 100, p. Kunkiel (książeczka Nr 9) rb. 52, p. W. Sad...kowski (książeczka Nr 12) rb. 110 kop. 20, p. W. Sadkowski (książeczka Nr 14) rb. 470 kop. 65. Razem rb. 798 kop. 85. Z poprzedniemi ofiarami zebrano wszystkiego rb. 8,305 kop. 53.

PRZYJECHALI DO KIJOWA:

Hot. Hładyniuka Dunajewa z Podola, La...chowiec, Małecki, Gołubiew z Wilna, Henneberg ze Szpikowskiej cuk., Erdeli z Elisawetgradu, Hiadi, Płaksicki, ks. Dadiani z Homla, Kokou...lin.

Hot. Savoy. Józef Trzeciak, Arsienijew, Krebs-Murawski, Wejdner, Kuszkowski, Brzos...kwiński, Kapłan, Szanfler, Sysajew, Kirszel.

Hot. Universal. S. Sierpiński, Anatol Le...wicki, Monosiein, J. Hornstein, Boncz Bruje...wicz.

Hot. Continental. Walter, Iwanow, Stepa...nowa, hr. Ronikier, Krzyżanowski, Suchomli...now.

Hot. Europejski. N. Krasowska, M. Sziria...jew, Władysław Baliński, W. Czeremisow, M. Smirnow, E. Rewald. hr. Włodzimierz Grochol...ski, M. Lewina, E. Rościszewski, O. Frank.

Hot. San Remo. Abramowicz, Bejer, Rzą...żewski, Krasowski.

Hot. François. Aleksander Szostakowski, Franciszek Borsuk, S. Szadzki, M. Priesnuchin, Lutostańska, W. Aleksandrowicz, Stanisław Roz...niatowski.

Hot. Ermitage. M. Kornejczyk-Sowostjanow z Nieżyna, A. Maklecka-Dobrochotowa z Mos...kwy, E. Nejman z Moskwy, L. Bieńkiewicz.

Grand Hotel. Kraczkiewicz, Burzyński, Ku...lesza, Jakob, Ramlau.

WYJECHALI Z KIJOWA:

Grand Hotel. Tarnowska, Sobańska, Hirs, Matusiewicz, Wekker.

Hot. Ermitage. K. Giżycki, J. Kostecki, M. Niegora, J. Rudnicki.

Hot. François. Balas, Marchocki, Miszczen...ko, Ambirgier, Poniatowski, Kruszyński, Czułko...wa, Pawlikowski, Baczyński, Stępowski, Dzie...nieszkiewicz.

Hot. Continental. Stułow.

Hot. Universal. M. Horstein, Sawicki, Kir...stein.

Hot. Hładyniuka. Giżycki, Braun, Kosma...czewski, Piątkowski.

Z giełdy cukrowej.

W ubiegłym tygodniu na kijowskiej giełdzie cukrowej—notowano następujące tranzakcye:

1) 15,000 pudów, stacya Roskoszówka po 4 rb. 15 kop. na kwiecień (Towarzystwo cukrowni «Udycz»—p. Kojfmanowi).

2) 15,000 pudów, stacya Wolfino po 4 rb. $27\frac{1}{2}$ kop. na lipiec—sierpień (cukrownia «Tiotki...no—spekulantowi).

3) 45,000 pudów, stacye: Kożanka, Ustynówka i Biała-Cerkiew po 4 rb. 19 kop. na kwiecień (hr. M. Branicka—p. Josielewiczowi).

4) 60,000 pudów (kampanii 1909 — 1910 r.), stacya Wolfino po 4 rb. 10 kop. na pazdzier...nik—grudzień (M. Tereszczenko — spekulantowi.

37,500 pudów, stacya Trościaniec po 4 rb. 16 kop., na pierwszą połowę kwietnia (właści...ciel cukrowni—administracyi rafineryi Odeskiej.

Na eksport:

6) 10,500 pudów, stacya Rachny po 1 rb. 56 kop. na marzec («cukrownia «Szpików»—p. Kojf...manowi).

7) 45,000 pudów, stacya Szpoła, po 1 rb. $52\frac{1}{2}$ kop. na marzec—kwiecień (towarzystwo cu...krowni «Cybulów»—p. Kojfmanowi).

Świadectwa cesyjne:

8) 10,000 pudów po 92 kop. na marzec (p. Kojfman—spekulantowi).

9) 20,000 pudów po 92 kop. na marzec (p. Kojfman—właścicielowi cukrowni).

10) 20,000 pudów po 92 kop. na marzec (p. Kojfman—cukrowni «Biały-Kołodeź).

11) 15,000 pudów po 91 kop. na marzec (p. Kojfman—cukrowni—Kuryłowickiej).

12) 15,000 pudów po $90\frac{1}{2}$ kop. na kwiecień (p. Kojfman—spekulantowi).

13) 50,000 pudów po $90\frac{1}{2}$ kop. na kwie...cień (odeska filia banku północnego — właścicie...lowi cukrowni.

14) 10,000 pudów po 91 kop. natychmiast (towarzystwo Aleksandrowskie—cukrowni Dereb...czyńskiej).

Ostatnie wiadomości.

—o—

Napad na żydów. Z Teheranu dono...szą: W miejscowości Hermandad przy...szło do wielkich zaburzeń przeciw ży...dom.

Z powodu pogłoski, że jakiś żyd po...bił persa, tłumy rzuciły się na dzielni...cę żydowską. Trzech żydów zabito, a trzystu odniosło ciężkie zranienia. Tłu...my zrabowały też lub spaliły 150 do...mów żydowskich.

Pogróżki odwetu. W serbskich klu...bach politycznych odbywają się bardzo żywe narady.

W klubie staro-radykalnym oświad...czył minister Pasicz, że sytuacya jest tylko chwilowo zażegnaną. W Wie...dniu nie powinni się zbytnio z tego cieszyć. Nie jest daleką chwila, w któ...rej Serbia pomści się za doznane obe...cnie poniżenie. Serbia musi się przy...gotować do odwetu.

Zwołanie sejmu czeskiego. Według doniesień dzienników rząd ma zamiar zwołać sejm czeski w kwietniu na kil...kodniową sesyę i prowadzi w tym ce...lu rokowania z posłami niemieckimi.

Unia państw bałkańskich. Czeskie dzienniki donoszą z kół słowiańskich, że czynią się przygotowania, aby skło...nić państwa bałkańskie do unii celnej, a może i osobistej.

Nastrój antyniemiecki w Anglii. Cha...rakterystycznemi dla naprężenia anglo...niemieckiego są zajścia, jakie wydarzy...ły się podczas kampanii wyborczej w Croidon, gdzie odbywał się onegdaj wy...bór uzupełniający. Na wszystkich zgromadzeniach przedwyborczych wzy...wano do wojny z niemcami. Burmistrz tej miejscowości opowiedział onegdaj wieczorem na zgromadzeniu wyborczem, że na własne oczy widział, iż na rze...ce Łabie stoją okręty, przygotowane do transportu 500,000 (?) żołnierzy w celu inwazyi do Anglii.

Zamknięcie granicy czarnogórskiej. Do „Narodnich Listów“ donoszą z Cattaro: Rząd czarnogórski zamknął granicę od Cattaro do Negus kordonem wojsko...wym i to tak zupełnie, że nawet ruch osobowy i pocztowy ustał.

Telegramy.

—)o(—

(*Od korespondentów własnych*).

Stanowisko Czarnogóry.

Petersburg. — Z Cetynii donoszą, że Czarnogóra nie zgadza się na uznanie aneksyi Bośnii i Hercegowiny.

Pogłoski o dymisyi Izwolskiego.

Petersburg. — Do „Now. Wrem.“ donoszą z Londynu, że agencya nie...miecka nadesłała z Petersburga tele...gram, w którym upewnia, że Izwolski ma otrzymać dymisyę za doradzanie odrzucenia ultimatum Niemiec.

Żądanie Anglii.

Petersburg. — Z Londynu donoszą, że Anglia zażądała od Austryi wyraże...nia mocarstwom formalnego zapewnie...nia, iż całość i niezawisłość Serbii nie zostanie przez Austryę pogwałcona.

Choroba króla Edwarda.

Petersburg. — Z Biarritz donoszą, iż król Edward miał lekki atak para...liżu.

Sprawa Rejnbota.

Petersburg.— Senatorowie rozpatrują...cy sprawę Rejnbota postanowili poczynić starania przed Szczegłowitowem o za...rządzenie śledztwa w tej sprawie.

Reorganizacya min. spr. zagr.

Petersburg. — Ukończony został pro...jekt reorganizacyi ministerstwa spraw zagranicznych na modłę europejską.

Pogłoski o ustąpieniu Akimowa.

Petersburg.—W Dumie krążą pogło...ski, że Akimow złożył podanie o dy...misyę, motywując swą prośbę różnicą zdań pomiędzy nim a Radą Państwa w kwestyi etatów sztabu generalnego.

Wnioskują stąd, że Akimow ucze...stniczył w kampanii, przedsięwziętej przez hr. Wittego i Durnowo.

Sprawa redaktora „Byłoje“.

Petersburg.—Senat odroczył do po...niedziałku ostateczną rezolucyę w spra...wie Żegolewa, redaktora miesięcznika „Byłoje“, skazanego przez sąd na 3 la...ta twierdzy.

Odpowiedzialność poselska.

Petersburg. — Na posiedzeniu rady ministrów w sprawie pociągnięcia Pu...ryszkiewicza do odpowiedzialności są...dowej, minister sprawiedliwości Szcze...głowitow zaznaczył, iż uważa za do...puszczalne pociąganie posłów do odpo...wiedzialności sądowej.

Rada ministrów postanowiła sprawę Puryszkiewicza umorzyć, motywując decyzyę tem, iż nie zostało wytoczone przeciw Puryszkiewiczowi oskarżenie przez osoby, oczernione przez niego.

Posłowie o mowie Guczkowa.

Petersburg.— W kuluarach gorąco o...mawiają posłowie mowę Guczkowa. Mi...lukow jest zdania, że Guczkow zręcznie się wykręcił z kłopotliwej sytuacyi, wytworzonej przez prawicę. Atak był prowadzony przeciwko konstytucyi, w imię samowładztwa. Głosowanie wyja...śniło stanowisko Dumy w tej kwestyi. Przyjęcie formuły o karze śmierci, zda...niem Milukowa, posiada ważne znacze...nie polityczne.

Rodiczew i Kolubakin chwalą mowę Guczkowa.

Czcheidze w mowie Guczkowa widzi pierwszą próbę burżuazyi zerwania ze szlachtą ziemską. Podczas mowy Gucz...kowa wszyscy go oklaskiwali z wyjąt...kiem małej garstki posłów z prawicy.

Z kuluarów Dumy.

Petersburg.—Guczkow, mówiąc w ku...luarach o wczorajszej mowie Markowa, powiedział: Prawica ma nadzieję zdo...być łaski swem postępowaniem. Niech ma nadzieję. Jasnem jest, że kampania została obmyślaną w Radzie Państwa. Rozkaz wydany został przez „byłych ludzi“, obecnie zasiadających w Radzie. To nie atak, a nędzna komedya. Pra...wica chciała skorzystać z naszego za...mieszania, ale już go niema.

Z tego samego powodu Rodzianko (październikowiec) powiedział: wszystko jest robione według szematu. Choroba P. Stołypina wywołała pewne zamiesza...nie i prawica Rady podniosła głowę.

Hr. Bobrynskij mówi, że o mowie Markowa nie może być dwóch zdań. Mowa była bardzo nietaktowna.

Ks. Wołkonskij i Bałaszow również wypowiadają się przeciw wystąpieniu Markowa.

Petersburg. — W kuluarach Dumy krążą pogłoski, że ambasada francuska zażądała doręczenia jej stenogramu prze...mówienia Markowa.

Wywiad u Wittego.

Petersburg. — Hr. Witte w rozmowie ze współpracownikiem „Birż. Wied.“ oświadczył, że prawa zasadnicze są opracowane pod jego kierownictwem. Zaznaczył przy tem, że zasadniczą tre...ścią tych praw jest pozostawienie wy...łącznie Cesarzowi prerogatywy w orga...nizacyi armii, wszystkie zaś bez wy...jątku kredyty obowiązkowo powinny być sankcyonowane przez Dumę i Radę Państwa.

Zakaz uczęszczania do teatru.

Petersburg.—Naczelnik miasta Dra...czewski zabronił uczniom średnich za...kładów naukowych uczęszczania do teatrów, uważając, iż przedstawienia teatralne wywierają zbyt silne wraże...nie na młodzież.

W sprawie Passeka.

Petersburg. — Według informacyi z Dorpatu, rektor uniwersytetu prof. Pas...sek zrzekł się stanowiska rektora do czasu rozpatrzenia jego sprawy przez sąd.

Z Serbii.

Belgrad.– Ostatnie posiedzenie skup...czyny przed jej rozwiązaniem było na...der burzliwe. Skupczyna w ostrej for...mie wyraziła rządowi protest.

Wśród ludności i armii—wrzenie.

Krążą pogłoski, że na konspiracyj...nych zebraniach oficerów jest obecny królewicz Jerzy.

Wykryto spisek oficerów, kilku are...sztowano.

Różne.

Petersburg.—Ep. poczajowski Wita...liusz wysłał do Monarchy telegram, w którym donosi o podpaleniach domów związkowców n. r., dokonywanych przez żydów.

Petersburg. — W kancelaryi Dumy opracowywany jest materyał do rapor...tu Chomiakowa na audyencyi u Naj...jaśniejszego Pana.

Petersburg. — W redakcyi „Nasz. Gaz.“ pewien lekarz złożył 50 rubli na rzecz żony byłego posła do drugiej Dumy Żidilewa, zaznaczając przy tem, iż uważa za obowiązek wyborców wspie...ranie swych przedstawicieli.

Petersburg.— Ministerstwo wojny za...żądało od Dumy kredytu w sumie 14 milionów na pokrycie deficytu wydzia...łu intendentury za rok 1908.

Petersburg.—Księgarzom wzbroniono reklamowanie książek skonfiskowa...nych.

(*Od Agencyi Petersburskiej*).

Duma Państwowa.

Posiedzenie z dn. 19-go marca.

Przyjęto prawie bez dyskusyi na mo...cy referatu Sawicza preliminarz wojsk kozackich i preliminarz zarządu inży...nieryjnego. W sprawie preliminarza wojsk kozackich komisya budżetowa wyraża życzenie, by w okręgach koza...ckich wprowadzony był jak najprędzej samorząd miejscowy.

W sprawie preliminarza zarządu in...żynieryjnego Tyczynin wygłasza długą mowę, którą mu przerywają okrzyka...mi „dosyć“ i śmiechem. Na zakończe...nie Tyczynin wnosi następującą for...mułę: „Uznając, że większa część bra...ków zasadniczych w urządzeniu i obro...nie fortecy spowodowana głównie nie...dbalstwem inżynierów wojennych, Du...ma zwraca na to uwagę zarządu inży...nieryjnego.

Jermołajew mówi o ograniczeniach w budowie na terenie fortecznym, krę...pujących ludność, i wnosi następującą formułę: „uznając, że istniejące obecnie ograniczenia w budowie na terenie for...tec, zamienianych na składy, i fortec, podlegających skasowaniu, są nader krępujące, Duma wyraża życzenie roz...patrzenia istniejących przepisów i ustaw o tych ograniczeniach w celu przysto...sowania ich do interesów ludności.

Procenko wykazywał, że forteca ki...jowska zamieniona została w fortecę-skład jeszcze w r. 1897, ograniczenia zaś w budowie na terenie fortecznym obowiązują nadal i starania mieszkań...ców o ich zniesienie nie zostały uwzglę...dnione.

Następnie mówca wykazuje, jak krę...pujące są te ograniczenia.

Formuła Jermołajewa i preliminarz zarządu inżynieryjnego zostały przyjęte.

Następnie przyjęto bez dyskusyi pre...liminarz wydziału artyleryjnego i pre...liminarz głównego sztabu.

Po przyjęciu 4-ch drobnych projektów prawa posiedzenie zostało zamknięte o g. 11-ej m. 30.

Posiedzenie z d. 20 marca.

88 posiedzenie otwarto o godz. 11-ej m. 23.

Przewodniczy *ks. Wołkoński.*

Na mocy sprawozdania komisyi re...dakcyjnej przyjęto i przekazano Ra...dzie Państwa 24 uchwalonych przez Dumę na poprzednich posiedzeniach projektów prawa. Przyjęto opinię ko...misyi kompromisowej w sprawie pro...jektu prawa o przedłużeniu mocy obo...wiązującej przepisów czasowych o eme...ryturach dodatkowych dla wojskowych z oddziałów polowych. Przyjęto rów...nież sprawozdanie komisyi kompromi...sowej w sprawie projektu prawa o wyasygnowanie ze skarbu państwa fun...duszów na zwiększenie wynagrodzenia niższym urzędnikom pocztowym i tele...grafistom.

Przyjęto sprawozdanie komisyi inter...pelacyjnej, w sprawie zwrócenia się do rządu o wyjaśnienie w kwestyi klęski powodzi, która dotknęła wiele miejsco...wości w gub. południowych i w gub. poł.-zach.

O godz. 12-ej m. 21 posiedzenie zo...stało zamknięte.

Następne posiedzenie odbędzie się dn. 7 kwietnia o godz. 11 z rana.

Rada Państwa.

Posiedzenie z dnia 19-go marca.

Rada w dalszym ciągu rozpatruje re...ferat połączonych komisyi (finansowej i wniosków prawodawczych) w spra...wie ustanowienia etatów generalnego sztabu marynarki.

Kokowcew, jako czasowy zastępca prezesa rady ministrów, wyraża przy...puszczenie, że sprawę, rozpatrywaną już na drugiem z kolei posiedzeniu Ra...dy, wzniesiono do poziomu, zupełnie dlań nieodpowiedniego. Rozpatrywanie sprawy w tych granicach za pomocą ścisłego zestawienia porównawczego praw jest nader trudne, a może nawet i zbyteczne. Powoływania się na róż...ne artykuły prawne są bardzo ciekawe, ale niezbyt jasne. Niedość w każdym razie jest dowodzić, że prawa zasadni...cze i zbiór wojennych postanowień po...siadają jednakową siłę i znaczenie. Historyczne badanie praw zasadniczych jest dla rządu zbyt krępującem. Wia...domo, jest trudno komentować przepi...sy prawne, nie posiadając potrzebnych źródeł. Rząd jest zdania, że w danym razie niema powodu do rozstrzygania zasadniczo kwestyi o znaczeniu praw zasadniczych. Do tego trzeba więcej materyału i innych powodów. Powo...dem mogłaby być naprzykład różnica zdań izby niższej, wyższej i rządu, ale tego w danym razie niema.

Mówca w tem miejscu zwraca uwa...gę, że Duma, różniąc się bardzo w po...glądach z rządem i Radą na współcze...sne położenie wojenno-morskiej orga...nizacyi, odrazu zgodziła się, że gene...ralny sztab marynarki powinien być jaknajprędzej należycie zorganizowany Tymczasem sztab ten, istniejący trzy lata, nie może dotychczas uzyskać za...twierdzenia w drodze prawodawczej, a czyż można dopuścić, aby ta lub in...na instytucya, powołana do życia wolą Najwyższą, nie miała na swe utrzyma...nie pewnych określonych źródeł do...chodu.

Po przemowie Kokowcewa *Manuchin* w charakterze referenta szczegółowo odpiera argumenty, skierowane prze...ciw zdaniu większości komisyi.

Rada większością 87-iu głosów prze...ciwko 75-iu przyjmuje projekt prawa w redakcyi Dumy Państwowej,

Rada Państwa pod przewodnictwem *Golubiewa*, rozpatrzyła referat ko...misyi inicyatywy prawodawczej, do...tyczącego przekazanego komisyi wnio...sku Szrejbera w kwestyi projektu pra...wa o warunkowem uwolnieniu przed...terminowem.

Szrejber, przyjąwszy pod uwagę, iż niektóre więzienia są w znacznej odle...głości od sądów okręgowych i dlatego korespondencye naczelników więzień z tymi sądami w sprawie o osobach, podlegających uwolnieniu przedtermi...nowemu mogą zająć zbyt wiele czasu, uważał za słuszne uczynić dla takich odległych miejscowości wyjątek z ogól...nych zasad projektu prawa, przekazu...jąc ostateczne rozstrzygnięcie kwestyi uwolnienia nie sądom okręgowym, lecz sędziom pokoju, powiatowym członkom sądów okręgowych i nawet urzędni...kom policyi tam, gdzie niema ani sę...dziów pokoju, ani też członków powia...towych sądów okręgowych.

Hr. Olsufjew popierał ten wniosek,

Przeciw wnioskowi wypowiedzieli się *Dejtrich*, jako referent komisyi, i wice...minister sprawiedliwości *Lutze.*

Rada odrzuciła wniosek *Szrejbera* i przy rozpatrywaniu projektu prawa według poszczególnych punktów przy...jęła większość punktów w redakcyi komisyi, niektóre zaś w redakcyi mniej...szości komisyi.

Wobec znacznej ilości poprawek, wniesionych do projektu prawa, trzecie czytanie odroczono do następnego po...siedzenia—dn. 8-go kwietnia.

Berlin. — Z powodu zgody rządu ro...syjskiego na skasowanie art. 25 trak...tatu berlińskiego „N. D. Allg. Ztg.“ zaznacza, że w prasie zagranicznej roz...powszechniane są pogłoski, jakoby de...cyzya rządu rosyjskiego była wynikiem „nacisku“, wywieranego przez Niemcy, i twierdzono, że jakoby Niemcy „grozi...ły mobilizacyą“. Zaprzeczając temu, gazeta pisze, że tak, jak to uznały wszystkie państwa, Serbia odpowiedzia...ła w sposób niezadawalający na sze...reg remonstracyi, które miały na celu skłonienie jej do zrzeczenia się nieuza...sadnionych roszczeń, a dowodem tego jest fakt, że mocarstwa w ostatnich dniach postanowiły znowu poczynić re...monstracye w Belgradzie i że rząd nie...miecki, przesiąknięty tradycyjnymi sto...sunkami przyjaznymi z Rosyą, zrobił jej w odpowiedniej formie znaną już propozycyę, mając wyłącznie na celu pozbawienie Serbii możności motywo...wania swego nieprzejednanego stano...wiska stosunkiem mocarstw do anek...syi. Gazeta dodaje: Wymiana zdań w sprawie propozycyi niemieckiej pomię...dzy Berlinem i Petersburgiem miała ten rezultat, iż rząd rosyjski zaaprobo...wał życzliwą propozycyę Niemiec. Bez...sporną zasługą rosyjskiego ministra spraw zagranicznych jest to, że on do...brze zrozumiał i ocenił przyjazny cha...rakter i czysto pokojową tendencyę propozycyi niemieckiej. Że jego pogląd był racyonalny, widać z tego, że inne państwa przyłączyły się do propozycyi Niemiec. W ten sposób w całej spra...wie niepodobna w żadnym razie zna...leźć powodu do podejrzewania Niemiec lub Rosyi. Jakeśmy już uprzednio za...znaczyli, nie było tutaj nawet cienia „pogróżek“ i nie mogło być mowy o ustępstwach wskutek pogróżek. Mamy nadzieję, że polemika w sprawie tego zajścia, która rozegrała się w formie przyjaznej wymiany myśli, zostanie od...tąd przerwana. Kto będzie prowadzić polemikę nadal, ten słusznie będzie podejrzewany o nieuczciwe podszczu...wanie.

Moskwa. — Minister handlu i prze...mysłu opuścił Moskwę.

Odesa. — Przybył tu książę Japoński, Kumi.

Warszawa. — Sąd okręgowy rozpo...znawał sprawę 13 osób, oskarżonych o udział w starciu, jakie miało miejsce pomiędzy katolikami i maryawitami w kwietniu 1908 roku. Podczas starcia raniono 250 osób, zabito 8. Sąd ska...zał 10 podsądnych na 4 lata robót cięż...kich, lecz postanowił wszcząć starania o zamianę tej kary na rok więzienia bez pozbawienia praw. 3 uniewin...niono.

Monachium. — Onegdajsza burza, któ...ra zmusiła aerostat Zeppelina do zmia...ny kierunku, uszkodziła słupy telegra...ficzne i poczyniła znaczne szkody w okolicach Monachium.

Berlin. — Sesya parlamentu została zamknięta do dn. 7 kwietnia.

Do „Berliner Lokal Anzeiger“ dono...szą z Wrocławia o kilku podpaleniach, między innemi i kliniki uniwersyte...ckiej. Podpalaczy nie wykryto.

Kair.—W związku z wprowadzeniem nowego prawa o prasie partya nacyo...nalistów i miejscowi drukarze urządzi...li manifestacye uliczne. Manifestan...tom udało się przedostać do pałacu Kedywa. Wygłoszono kilka mów. Mów...cy zachęcali demonstrantów do dołoże...nia wszelkich usiłowań w celu zacho...wania zdobytych swobód.

Londyn. — Generał Krig mianowany został głównodowodzącym wojsk w In...dyach na miejscu Kitchenera.

Paryż. —Izba posłów przyjęła pierw...szy artykuł projektu prawa o reformie sądów wojennych.

Ekaterynosław. — Na przedmieściu Kajdaki raniono dwóch strażników, gdy ci usiłowali ująć na ulicy dwie podejrzane osobistości. Jeden raniony lekko, drugi śmiertelnie.

Dingolfing. — Aerostat „Zeppelin I“ wzniósł się dn. 20 marca o godz. 11-ej m. 15 i wyruszył do Monachium.

Sztokholm. — Ambasador szwedzki w Berlinie hr. Taube przyjął tekę mini...stra spr. zagr. Nominacya jego nastąpi natychmiast po doręczeniu przez niego listów odwołujących.

Monachium. — Zeppelin w obecności księcia regenta i innych księżniczek i książąt i licznej publiczności spuścił się o godz. 1-ej m. 45 na polu wojen...nem „Ober-Wiesenfelda“.

Giełda.

Petersburg, 20 marca.

Weksle terminowe na Londyn 3 m. 10 f. st.	—.—
„ czeki za 10 f. st.	95.05
„ na Berlin 3 m. za 100 m.	—.—
„ czeki za 100 mar.	46.44
„ na Paryż 3 m. za 100 fr.	—.—
„ czeki za 100 fr.	37.73
„ na Wiedeń za 100 kor.	—.—
Dyskonto giełdowe	—.—
4% państwowa renta	$80\frac{5}{6}$
5% pożyczka prem. 1864 r.	391
„ „ 1866 r.	297
5% obl. prem. Szlach. Banku	288
4% obl. prem. Szlach. Banku	$76\frac{1}{2}$
$4\frac{1}{2}$% Oblig. Petersb. M. Kred. T-a	81
5% Oblig. Moskiewsk. Kred. T-a	—
$4\frac{1}{2}$% „ „ „	84—$85\frac{1}{2}$
$5\frac{1}{2}$% Oblig. Odesk. Kred. T-a	—.—
5% „ „ „	$84\frac{3}{4}$-$86\frac{1}{2}$
5% Oblig. Kijowsk. M. Kred. T-wa	—
$4\frac{1}{2}$% „ „ „ „	$75\frac{1}{2}$
5% „ Bakińsk. „	$68\frac{1}{4}$
$4\frac{1}{2}$ Listy Zast. Chers. Banku Ziem.	$77\frac{1}{2}$—$78\frac{1}{2}$
$4\frac{1}{2}$ „ Bessar.-Taur. B. Ziem.	$76\frac{3}{4}$
$4\frac{1}{2}$ „ Wileńk. Banku Ziem.	78
$4\frac{1}{2}$ „ Donsk. „	$76\frac{3}{4}$
$4\frac{1}{2}$ „ Kijowsk. Banku Ziem.	78
$4\frac{1}{2}$ „ Moskiewsk. „	$79\frac{1}{2}$—$80\frac{1}{2}$
$4\frac{1}{2}$ „ Niz.-Samar. „	$77\frac{7}{8}$
$4\frac{1}{2}$ „ Połtawsk. „	77
$4\frac{1}{2}$ „ Tulsk. „	$78\frac{1}{2}$
$4\frac{1}{2}$ „ Charkowsk. „	$77\frac{5}{8}$
Akcye T-a Kaukaz i Merkury	116
Akcye Rosyjsk. Tow. Żegl. Handl. Czarn.	—
Akcye 1-go T-a Żegl. po Dnieprze	—
„ 2-go „ „ „ „	—
„ T-a Ubezpieczeń „Rosya“	313
„ Mosk. K. Woroneż. kolei	—
„ Mosk. Wind.-Rybinsk.	$58\frac{1}{2}$
„ Poł.-Wschod. kolei	113
„ Wołżsko-Kamsk. b.	812—817
„ Rosyjsk. dla Handlu Zewn.	363
Akcye Ros. Chińsk.	186
„ Ros. Handl. Przemysł.	296
Akcye Petersbursk. Międzynar. Komerc.	$369\frac{1}{2}$
„ Petersb. Dyskont. Pożyczk.	399
„ Petersb. Prywatni.-Komm.	115
„ Azowsko-Dońsk.	542
„ Besarabsko-Tauryck	525
„ Wileńsk. Ziemsk. Banku	445
Akcye Kij. Banku Ziemskiego	$540\frac{1}{2}$
„ Dońsk. Banku Ziemsk.	497
„ Moskiewsk. „	533
„ Niżegor.-Samar. „	—
„ Połtawsk. „	462
„ Petersb.-Tulsk. „	345
„ Charkowsk. „	325
„ Bakińsk. T-a Naftow.	320
„ Kaspijsk. T-wa	3850
„ Naft. i Handl. T-a Mantasz. i Ko.	131
„ Tow. Naft. Br. Nobel	527
Udziały Naft. T-a Br. Nobel	10600
Akcye „ Hartman.	196—198
„ Nikopol Mariupolsk.	$46\frac{1}{2}$
„ Bransk. Rels. Fabr.	100
„ T-a Odlewni stali „Sormowo“	$98\frac{3}{4}$
„ Kołomieńsk. Fabryki	145
„ Putiłowsk.	79
„ Rosyjsk. Balt. Fabryki	330
„ Ros. Fabr. lokomot. (Bue)	152
„ Petersbursk. Metallurg.	—
$3\frac{1}{2}$% Listy Zast. Szlach. Banku Ziem.	$73\frac{1}{2}$
Akcye Bransk. Kopalni Węgla	157—159
5% Obligacye Kasy Państw.	—
Akcye Fabr. Wag. Fenix	162
„ Dońsko-Jurjewsk. Metall. T-a	72
$4\frac{1}{2}$ Pożyczka 1905 r.	$97\frac{3}{4}$—$98\frac{1}{2}$
5% Pożyczka 1905 r.	$98\frac{1}{2}$
Akcye T-a „Dwigatiel“	33
„ Fabr. Malcewsk.	315—320
Pożyczka 1906 r.	$98\frac{1}{4}$
5% świadectwa włościan.	90
5% pożyczka 1908 r.	$97\frac{1}{8}$
$4\frac{1}{2}$% pożyczka 1909 r.	—

GIEŁDA ZBOŻOWA.

(Telegram specyalny).

Jelec. Usposobienie z owsem mocne; z pozo...stałemi zbożami spokojne. Pszenica girka 1 rb. 26 k., żyto 90 k., owies targowy 64 k., ekono...miczny 72 kop.

Libawa. Nastrój z żytem i czarnym owsem mocne, z pozostałemi zbożami bez zmian. Żyto 1 rb. $03\frac{1}{2}$ k., owies biały 82 – 83 kop., czarny 87 kop.

Petersburg. Na giełdzie Kałasznikowa uspo...sobienie z mąką i żytem spokojne, z otrębami stałe. Żyto w naturze 118 — 120 zoł. 1 rb. 03 kop., owies wyborowy 88—89 kop., zwykły 84—87 kop., otręby pszenne 67 — 69 kop., mąka pszenna pytlowana 2 rb. 40—2 rb. 60 kop. mąka pszenna 1-y gat. 2 rb. 15 — 2 rb. 25 kop., mąka rostowska Nr. 1—2 rb. 40—2 rb. 50 kop

(*Od Agencyi Petersburskiej*).

Posiedzenie komitetu giełdowego.

Moskwa. — Dn. 20 marca o g. 1-ej otwarte zostało posiedzenie moskiewskiego komitetu giełdowego.

Prezes komitetu *Krestownikow* powitał ministra handlu i w obszernem przemówieniu dał obraz stanu przemysłowej i handlowej działalności Rosyi.

Minister handlu, odpowiadając Krestownikowowi, przyobiecał pracować bezstronnie nad sprawą polepszenia bytu klas robotniczych, uwzględniając jednakowo potrzeby robotników, jak i przemysłowców, a potępiając gwałt i zaborczość, zarówno w walce pracy z kapitałem, jak i przemoc zjednoczonego kapitału nad robotnikami i konsumentami.

Poruszywszy kwestyę stosunku inoplemieńców, minister powiedział: „Niech obcoplemieńcy mieszkają w Rosyi i niech biorą udział w jej życiu państwowem, ponieważ mają do tego prawa, lecz nie pożądany jest taki stan rzeczy, kiedy handel rosyjski znajduje się w całkowitej zależności od obcoplemieńców i bez nich nie może się rozwijać. Minister sądzi, że od samych przemysłowców i kupców zależy zmiana tego stanu rzeczy.

Następnie minister oświadczył: „Rząd rosyjski, pozostając wiernym zasadom, ogłoszonym przez Władzę Najwyższą dn. 17 października, będzie działać w myśl tych zasad i będzie starać się o ich rozwój. Nie może on jednak pozostawać obojętnym wobec tych wszystkich objawów, które dążą nie do pracy twórczej, lecz do burzenia, obowiązkiem jego jest używać całej swej władzy dla walki z prawem uzurpacyjnem, z zabójstwami i z innymi podobnymi objawami przemocy". Na zakończenie minister powiedział: „Nam wszystkim droga jest idea zjednoczenia słowian. Nie będzie ona stłumiona w sercach rosyjskich i w myślach rosyjskich, lecz dla jej urzeczywistnienia koniecznem jest wzmożenie sił państwa i nietylko przy pomocy bagnetów, lecz przez dobrobyt, gdyż w nim jest rękojmia potęgi politycznej i powodzenia Rosyi".

Tabrys. — Dnia 19 marca wyjechał do Petersburga konsul generalny Pochitonow. Odprowadzili go konsulowie: angielski, francuski i amerykański, kolonia rosyjska i t. p. Endżumen pod pozorem, że krążą pogłoski, jakoby w furgonie bagażowym znajdują się patrony dla Ruchim-chana zatrzymał takowy na 3 godziny. Przekonawszy się, że pogłoski były bezpodstawne, członkowie endżumenu przeprazali konsula. Rewizye furgonów odbywały się bez względu na protesty obecnych przy tem konsulów zagranicznych."

Monachium. Aerostat rządowy wzniósł się w Friedrichshafenie, punktualnie o godzinie 9 ej ukazał się nad Teresinge, dokonał szeregu ewolucyi i skierował się ku miastu. O godz. 9 i pół hr. Zeppelin usiłował napróżno spuścić się na polu wojennym. Silny wiatr południowo-zachodni odrzucał aerostat ku Ober-Fering. W celu dopomożenia Zeppelinowi wyruszyła pociągiem załoga aeronautów, a za nią kilku jeźdźców.

Marsylia. — Na „statku „Jules Henry", który przybył tutaj z Filadelfii z ładunkiem nafty miał miejsce wybuch. 6 robotników zabitych, 10 rannych.

Landshut.—Aerostat „Zeppelin I", przeleciawszy nad miastem, został odrzucony przez wiatr w kierunku Dingolfingu. O 5 min. na czwartą wylądował szczęśliwie w Niderfibachu, około Dingolfingu.

Haga — Stany generalne przyjęły bez dyskusyi projekty prawa o ewentualnej regencyi i opiece na czas małoletności następcy tronu.

Wiedeń. — Do „Cor. Bureau" donoszą z Belgradu: „Dzisiaj w południe hr. Forgach doręczył Miłowanowiczowi notę austryacką w odpowiedzi na notę serbską. Nota austryacka wyraża zadowolenie z powodu przywrócenia stosunków przyjaznych i oświadcza, że rokowania w sprawie nowego traktatu handlowego mogą być wszczęte natychmiast i że od dn. 19 b. m. rozpoczęły się pomiędzy Austryą a Serbią stosunki nieoparte na traktacie.

Petersburg.—Dn. 19 marca przedstawiali się Jego Cesarskiej Mości bułgarscy ministrowie: spr. zagr. Paprikow i finansów—Sałabaszew.

W stolicy w ciągu doby zasłabła na cholerę jedna osoba. Nikt nie zmarł.

Ekaterynburg. — W pobliżu stacyi „Ufalej" na linii czelabińskiej rozbił się pociąg towarowy. Nikt nie odniósł szwanku. Trzy wagony rozbite w kawałki, pozostałe uszkodzone. Tor uszkodzony na przestrzeni dwóch wiorst.

Kowno. — Ruszył lód na Niemnie i Wilii.

Stawropol (gubernialny). — Z więzienia miejscowego zbiegli trzej aresztanci. Raniony został goniący za nimi żołnierz. W chwili, gdy pogoń dopędziła uciekających, jeden z aresztowanych zastrzelił swego towarzysza, a następnie usiłował odebrać sobie życie. Więźniowie zostali ujęci.

Warszawa.—Przy ul. Skierniewickiej 5 złoczyńców napadło na dozorcę szpitala żydowskiego, który wiózł 5,500 rb. Raniwszy dozorcę, złoczyńcy ściągnęli go z ekwipażu i odebrali pieniądze. Furman popędził konie i zawiadomił policyę. Policya aresztowała dwóch rabusiów, przyczem jeden był ciężko ranny. Połowa zrabowanych pieniędzy została odebrana.

Z parlamentu włoskiego.

Rzym.—W izbie posłów miały miejsce burzliwe debaty w sprawie stanowiska, zajętego przez skrajną lewicę względem katolicyzmu. Gdy republikanin Maccagi ganił rząd za to, że trzyma z katolikami, co jego zdaniem zagraża wolności, w izbie powstał straszny hałas i posiedzenie trzeba było przerwać.

Po wznowieniu posiedzenia minister prezydent wypowiedział się za wprowadzeniem dwuletniego terminu służby wojskowej i powiadomił o mającym nastąpić wniesieniu do izby dalszych projektów prawa z dziedziny prawodawstwa socyalnego. W sprawie stosunku państwa do Kościoła Giolitti powiedział, że pozostaje wiernym swej dawnej zasadzie, a mianowicie uznaje absolutną zwierzchność rządu i wolność wszystkich wyznań. Większością 250 głosów przeciwko 74 izba wyraziła zaufanie rządowi i przyjęła adres, który będzie odpowiedzią na mowę tronową.

Dramat w hotelu.

Od dnia 20-go stycznia r. b. № 199 na trzecim piętrze w hotelu Kijowskim w Warszawie zajmował Michał ks. Kasatkin-Rostowskij, sztab-rotmistrz konnicy, lat około 40, który opuścił służbę czynną i tu w Warszawie starał się o miejsce w intendenturze. Razem z nim mieszkała 30-letnia Rozalia Bauer, węgierka, z zawodu szansonistka, którą Rostowskij opiekował się od lat pięciu.

Rostowskij powrócił do hotelu o godzinie 7-ej rano. Co zaszło między przyjaciółmi — nie wiadomo, nie słychać bowiem było ani krzyku, ani strzałów, lecz o godz. 9-ej rano w korytarzu ukazała się Bauerówna w rannym negliżu zbryzganym krwią i zażądała wezwania Pogotowia.

Służba hotelowa wpadła do numeru i zastała na podłodze już zimne zwłoki Rostowskiego, który padł od kuli, rażony strzałem rewolwerowym z ręki kochanki. Strzał był skierowany w prawą pachę a kula wyszła lewym bokiem, przeszywszy serce; śmierć więc nastąpiła momentalnie.

Zarząd hotelu wezwał Pogotowie, jednocześnie wszakże przywołano d-r Sadowskiego, zamieszkującego w pobliżu hotelu. D-r Sadowski wszedł do numeru księcia przed przybyciem Pogotowia i pierwsze pytanie, jakie mu się nasunęło po obejrzeniu zwłok Rostowskiego, było: «Dlaczego tak późno Bauerówna wezwała pomocy, skoro trup już stygnął, a więc zabójstwo popełniono znacznie wcześniej.»

Bauerówna odpowiedziała najspokojniej, że nie było potrzeby, sama zaś wymaga pomocy, gdyż jest raniona. Opatrzono ją i okazało się, że również ona do siebie dała strzał rewolwerowy w zamiarze samobójczym po zabiciu swego przyjaciela, lecz kula skierowana w piersi utkwiła w tłuszczu podskórnym na lewym boku i żadnem niebezpieczeństwem nie grozi.

Lekarz Pogotowia nie uznał za potrzebne zabrać Bauerówny do szpitala i pozostawił ją na miejscu wypadku, poczem przybyła policya dla spisania protokółu.

Zwłoki zabitego księcia pozostawiono w numerze, Bauerówno zaś osadzona w lazarecie więzienia śledczego.

Przy protokóle zeznała ona, że zabiła księcia pod wpływem zazdrości, mając przekonanie, że ją zdradza i opuści.

*

Zabity był żonaty z panną Nogajew, z którą jednak nie żył. Miał syna 14-letniego, który jest wychowańcem korpusu paziów.

Bauerówna zeznaje, iż dawno już zapowiedziała swemu przyjacielowi, że jeżeli ją zdradzi, to go zabije. Dziś nad ranem, gdy Rostowskij powrócił o 7-ej zrana pijany z jakiegoś kabaretu, zdecydowała się zabić jego i siebie.

Po pierwszym strzale, skierowanym w pierś własną, chciała drugi raz wystrzelić, lecz siły ją zawiodły.

Oględziny miejsca zabójstwa wykryły obecność kuli w łóżku, na którem spoczywały zwłoki Rostowskiego.

Przy zmarłym żadnych pieniędzy nie znaleziono. Rachunek hotelowy jest nie zapłacony od miesiąca.

Rostowskij w ostatnich dniach miał już posadę w intendenturze, skarżył się jednak na zbyt dużą pracę i skąpe uposażenie, wyraził więc zamiar starania się o inne miejsce.

Wobec braku środków, pogrzebem Rostowskiego zajmie się intendentura.

Z piśmiennictwa.

—(o)—

— Marcowy zeszyt *Przeglądu Narodowego* odznacza się obfitą i urozmaiconą treścią. Złożyły się na nią następujące prace: «Dwa obozy» przez A. Sadzewicza. «Dziejopisarstwo polskie w latach 1903 — 1907» przez I. K. Kochanowskiego. «Międzynarodowe stanowisko Austryi i Węgier wobec ugody 1907 r.» przez I. Makowskiego. «Dzieje grzechu duszy socyalistycznej» przez Z. Balickiego. «Adam Krasiński jako publicysta» przez H. R. «Z młodzieńczych lat Stanisława Wyspiańskiego» (dokończenie) przez I. Okszę. «Przegląd spraw polskich» przez A. Sadzewicza i Al. Czechowskiego. «Przegląd polityki zagranicznej» przez Bohdana Wasiutyńskiego. Z prasy. Bibiiografia.

Analizując duszę socyalisty polskiego z ostatniego okresu rozwoju ruchu socyalistyczne nas, autor artykułu «Dzieje grzechu duszy so listycznej», powiada: «Ogniw społecznych, p wiązań tradycyjnych, wierzeń utrwalonych ma on żadnych, moralności dzisiejszej niet nie uznawał, ale ją burzył w sobie, zaprawia się zdawna w przezwyciężaniu wrodzonych ws tów. Literatura rosyjska, na której się ksz cił, pełna jest obrazów walk wewnętrznych których instynkt wrodzony wzdraga się p popełnieniem czynów, uznawanych drogą r mowania za «konieczne». Ale instynkt—to ta stara, burżuazyjną moralność, która nie wyt muje racyonalistycznych argumentów. Wszak już tylko o krok jeden: o przezwyciężenie jed najgłębszej wprawdzie i najpierwotniejszej p stałości instynktu—wstrętu do wiarołomstwa, wprowadzenie jednej ostatniej konsekwe moralnej—wyzwolenia się ostatecznego z ws kich więzów. Zasady?—Te, które wyznawał, były organicznie związane z jego istotą, doktryną, z której dawno niejedna cegła wy dła, a która teraz w całości zachwiała się i nęła w jego umyśle. Może on powiedzieć o bie: «Nie zdradzam żadnych zasad, bo żadn nie mam». Hasło: «Nam tak potrzeba», któr atmosferą oddychał przez cały ciąg swej kary rewolucyjnej, zamienia się wreszcie na mo i stanowcze twierdzenie: «Mnie tak potrzeba

— *Przegląd Historyczny.* Tom VIII. Ze I-szy (styczeń-luty) 1909 roku. Treść: «Słowi szczyzna południowa» przez Ludwika Gumplo cza. «W poszukiwaniu grodu Mendoga» pr L. Krzywickiego. «Wyrok wrocławski» pr Antoniego Prochaskę. «Tarłowie, znamienit rodu początki i świetność» przez księdza d Jana Fijałka. «Towarzystwo patryotyczne» pr Władysława Smoleńskiego. «Wodociągi i ka lizacye miejskie» (z dziejów hygieny w daw Polsce), ciąg dalszy, przez Fr. Giedroycia. « wentarz zamku warszawskiego, sporządzony w 1769», podał do druku Kazimierz Marcinkow (c. d.). Kronika. Towarzystwo miłośników storyi w Warszawie.

— *Nowości Literackie.* Tom XII. Gust Olechowski. «Wzdłuż Azyi». Stron 149. Ce 60 kop. Podróże, któreby nie były kompilac dzieł obcych, lecz rezultatem osobistych wraż są w naszej literaturze rzadkością. Książkę G stawa Olechowskiego czyta się z nieprzerwan zainteresowaniem od początku do końca. Każ czytelnik od najpoważniejszego do młodzień znajdzie tam dużo ciekawych stron zarówno z cia społecznego, ekonomicznego Syberyi, Ma żuryi i Chińczyków. jak ze zwyczajów i ży domowego.

REDAKTORZY i WYDAWCY
TOMASZ MICHAŁOWSKI
ANTONI CZERWIŃSKI.

Kreszczatik № 19
Dziś i jutro ostatni dzień

Specyalny Magazyn Japoński

Poleca olbrzymi transport tani podarków z krainy wschodzące słońca, nieznanych dotąd w Kij wie. Parawany od 1 rb. 75 kop.; p no, obrazy od 1 rb. 25 kop., album dywany, stoły, etażerki, ekrany, ma terye na kimono, hafty jedwabne, filiżanki porcelanowe, herbatnice od 40 kop., tace, pocztówki od 2 kop.; latarki, girlandy, pudełka i ramki drewniane lakierowane, lalki, gry,zabawki, łamigłówki, chodniki od 50 kop. za arszyn, różne wyroby metalowe: kałamarze, p pielnice. Wazy, serwisy dziecinne, walizy i inne niezbędne przedmioty. **Z powodu rychłego wyjazdu wszystkie towary nabywać można po cenach zniżonych. KRESZCZATIK Nr 19.** 11097—18

Bracia Jabłkowscy

Warszawa Bracka 23.

POLECAJĄ

Wełny.—Jedwabie.—Bawełny.

w gatunkach wyborowych, gustownych deseniach i **cenach** możliwie nizkich w niebywałym wyborze na **Sezon bieżący.**

Własne pracownie: **Sukien, kostyumów i bluzek. Bielizny damskiej i męskiej. Kołder na wacie.**

Wysyłka **prób, katalogów i zleceń po nad 12 rb.** **bezpłatna.** 7—11169—4

Rada główna Kijowskiego Prywatnego Banku Handlowego.

ma zaszczyt prosić pp. Udziałowców i Akcyonaryuszów Banku na doroczne walne zgromadzenie mające się odbyć w dniu 19 kwietnia 1909 r. o godzinie 2-ej po południu w lokalu Banku (Kreszczatik Nr 20).

Na zebraniu tem będą rozpatrywane kwestye następujące:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Banku,
2) Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej,
3) Zatwierdzenie sprawozdania Banku za 1908 r.,
4) Zatwierdzenie preliminarza wydatków Banku na 1909 r.,
5) Wybór 4 członków komitetu na miejsce wybywających, według ustawy,
6) Wybór jednego członka Zarządu Banku na miejsce wybywającego, według ustawy,
7) Wybór członków komisyi rewizyjnej,
8) Kwestya zmiany §§ 19 i 22 ustawy Banku,
9) Sprawy bieżące.

Na mocy **Najwyżej** zatwierdzonej 21 grud. Uchwały komitetu Ministrów, pp. Akcyonaryusze, którzy chcą wziąć udział w zebraniu z prawem głosu, powinni złożyć w banku nie później g. 3-ej po południu dn. 13-go kwietnia 1909 r. posiadane przez nich oryginalne akcye lub zamiast oryginalnych akcyi czasowe świadectwa na takowe lub poświadczenia (kwity) o przyjęciu tych akcyi lub świadectw czasowych w depozyt lub pod zastaw, jak przez państwowe, tak i czynne na podstawie zatwierdzonych przez rząd ustaw instytucye (miejscowe lub zamiejscowe) kredytowe. Pp. Udziałowcy nie obowiązani są składać swych udziałów, lecz korzystają z prawa głosu na walnem zgromadzeniu tylko ci, których udziały zostały przeprowadzone przez księgi banku na nich, przynajmniej przed upływem 7 dni do czasu walnego zgromadzenia.

W walnem zgromadzeniu akcyonaryusze lub udziałowcy mają prawo uczestniczyć osobiście lub przez osoby upoważnione, lecz osoby te muszą być akcyonaryuszami lub udziałowcami tego banku. 11453—1

54—266—1

Pierwszorzędne biuro nauczycielski

Karpińskiej

poleca: nauczycieli, nauczycielki, bony. Sprowadza cudzoziemki. Warszawa, ul Moniuszki № 7, tel. 120-82. 12—1036—1

Syndykat Rolniczy w Płoskirowie

na PODOLU.

Poleca ze składu posiadane w znacznym wyborze:

Pługi jednoskibowe Baechera i **wieloskibowe** Cegielskiego i Zawadzkiego.

Sprężynowe **BRONY** „Osborne" i **KULTYWATORY** „Gryf";

SIEWNIKI uniwersalne i specyalne, rzędowe i rzutowe kombinowane i zwyczajne;

Wszelkie inne **narzędzia do uprawy roli i do siewu;**

Superfosfat, saletrę i inne nawozy sztuczne; „—10219—10

Koniczynę, lucernę, koński ząb i inne nasiona

Przybory mleczarskie i in. potrzeby gospodarstwa wiejskiego.

Chemiczna fabryka

Jurotat

w KIJOWIE 4789—7

poleca: 4935—5

Chemicznie oczyszczoną, hygieniczną

Oliwę do palenia

Specyalność:

Aromatyczna oliwa do palenia

w 2 funtowych blaszankach po 70 kop. blaszanka.

ВИРУСЪ ДАНЫШЪ

Środek bakteriologiczny do tępienia szczurów, myszy domowych i polnych, wynaleziony przez D-ra Danysza, szefa Bakteriologiczno-Rolniczego Laboratoryum przy Instytucie Pasteur'a w Paryżu.

Zastosowanie proste i łatwe. Nie przedstawia najmniejszego niebezpieczeństwa dla ludzi, zwierząt i ptactwa domowego. Zarażone szczury i myszy opuszczają swoje nory i nie zanieczyszczają budynków i mieszkań swemi trupami.

Szczury zjadają przedewszystkiem chleb nasycony tym środkiem. Cena: 1 tuba — rb. 1; 3 tuby rb. 2,60; 5 tub — rb. 4; 10 tub — rb. 7. Prospekty i przepisy użycia na żądanie — bezpłatnie.

Agentura Laboratoryum Szczepionek Pasteur'a.
6—11272—4 **Kijów, Luterańska 11. Telefon 940.**

VIRUS DANYSZ

11448—1

Handlowe Pośrednictwo

Kazimierza Lipińskiego

Przyjmuje zlecenia i przedstawicielstwa różnych firm na kupno-sprzedaż towarów, materyałów i produktów gospodarstwa wiejskiego.

Kupno-sprzedaż, parcelacya i wydzierżawianie majątkow, domów, willi, fabryk, młynów i t. d. Lokata kapitałów pod zastaw nieruchomości.

Kijów, Kreszczatik 45 m. 13. Telefonu Nr 1562. „-10591-23

20-11161—6

Worobijowiecka

Chlewnia zarodowa

Wielkiej białej rasy angielskiej.

Sprzedaż knurków i loszek 2 mies. i starszych; p. Ostropol wołyń. gub. w. Worobijówka. Zarząd majątku. 11320-6

JAROSŁAWSKIE I KOSTROMSKIE

Płótna

G. SOKOŁOWA
KRESZCZATIK Nr. 54.

Otrzymano w wielkim wyborze rozmaite płótna, bieliznę stołową, pończochy, skarpetki, prześcieradła, gotową bieliznę męską, towary bawełniane i wiele innych przedmiotów.

Ceny zawsze stałe i niższe od wszystkich w Kijowie, o czem proszę się osobiście przekonać. 10264-35

Licytacya

Dnia 20-go i 21-go marca od g. 11-ej rano przy ul. Kreszczatik Nr 31 (w podwórzu, obok sklepu Ludmera) w obecności licytatora miejskiego odbędzie się sprzedaż rozmait. mebli, obrazów, dywanów, portyer, fajansu, terrakot, sprzęty domowe, rzeczy do podróży i t. d. Oglądać można codziennie.

Krupczatnik specyalista poszukuje wspóln. z kapit. od 4,000 rb. do budowy młynu „rostrusnego" lub włoży 5000 w obrót przy walcowym młynie. Listownie, poczta Monastyryszcze, gub. kijowsk. Ochrymowa, Pstrokońskiemu. 3--11452—1

Poszukuję posady nauczycielki w polskim domu, znam języki, muzykę, roboty ręczne, obce mi nie jest i gospodarstwo. Adres: Ułanów gub. podolskiej, wieś Czepiele, dla Zofii Łychowskiej. 3—11446—1

Polka 4-11447-1

poszukuje miejsca panny służącej lub zarządzającej domem, może na wyjazd. Oferty listownie: Humań, gub kijow., poste-restante.

Jestem stary i chory mam 75 lat, nie mogę pracować, pomóżcie, ile kto może. Ul. Złatoustowska № 55, Aleksander Sanocki. 4—11445—1

Sklep obuwia S. Glowackiego

JUŻ **został przeniesiony** na ulicę **W-Podwalną Nr 2**, przy Złotej Bramie. Towar świeży, fasony modne, wykończenie eleganc., wykonanie punkt., ceny przystępne, gwarancya. 20-10507-19

Gorsety M-me Dina, ul. Prorezna 2 m. 80. Gotowe i na obstalunek reperacye oraz pranie. Zamiejscowym wysył. za zaliczką. 10-11391-10

Siwe włosy.

Osoby, pragnące pozbyć się siwych włosów a nie mające zaufania do często szkodliwej farby do włosów, powinny używać znakomity, bezwarunkowo nieszkodliwy, środek

Régénérateur „Orientine",

po użyciu ktorego siwe włosy stopniowo i nieznacznie przyjmują ich pierwotny, naturalny kolor, połysk i miękkość. Ciągle powtarzające się podziękowania mogą służyć najlepszym dowodem dobroci takowego. Jest do nabycia w składach aptecznych i perfumeryjnych po 3 rb. pudełko, (ilość podwójna 5 rb. bez szczoteczki i cylinderka), albo wysyła za zaliczeniem pocztowym przedstawiciel W. Żołnowski, Warszawa, Zielna 4.

Główne składy w **Kijowie:** Jurotat; K. O. Niwiński, Kreszczatik; w **Odesie:** N. Auderski, Deribasowska ul. w **Wilnie:** J. B. Segal. 6-11015-4

Mężczyźni, którzy pragną

dobrze i modnie się ubierać, tym radzimy zamówić w fabryce prawdziwy „Angielski szewiot" w nowszych kolorach i deseniach, lub zupełnie gładki, czarny i ciemno-niebieski. Za wyborowość towaru została fabryka nagrodzona **medalami**. Cena za odcinek $4^{1}/_{4}$ arsz. na cały garnitur **z podszewką i przesyłką** 5 rb. 25 k., 6 rb. 50 k., 8 rb. 50 k., 10 rb. 50 k. i 12 rb. 50 k. Zamawiającemu trzy odcinki dodaje się **premium**. Odcinki wysyłam pocztą za zaliczeniem. Na Syberyę dolicza się 10%. Za niepodobający się towar zwracamy pieniądze. Zamówienia adresować: Fabrykant **M. Brüll,** Łódź. 6—10964—6

Lekcye zbiorowe

literatury zostają wznowione (od Słowackiego do czasów najnowszych). Informacyi udziela M. Foltańska w redakcyi „Dziennika" od 1—3 lub od 6—9 wieczorem. 3-11439-2

Mam honor zawiadomić Szanowną Publiczność, że z powodu odnawiania

Restauracyi Hotelu Europejskiego

takowa w ciągu tygodnia będzie zamknięta. Pp. mieszkający w hotelu będą mogli otrzymywać obiady i śniadania.
3—11392—3 Właściciel Karol Lancia.

Praktyczna nauczycielka poszukuje lekcyi muzyki. Administracya Dzien. Kijow. dla M. A. 11329—9

ROZKŁAD JAZDY POCIĄGÓW.

(Zimowy).

Na kol. Połudn.-Zachodnich:

Kuryer I i II kl. Odesa, Kiszyniów, Elizawetgrad — odchodzi o godz. 9 w., przych o godz. 9 m. 45 zrana.

Pocztowy I, II i III kl. Odesa, Brześć Białystok, Grajewo, Humań, Nowosielice — odchodzi o godz. 9 m. 15 zrana przychodz o godz. 9 w.

Osobowy I, II i III kl. Odesa, Human, Nowosielice — odchodzi o godz. 12 m. 30 w nocy, przych. o godz. 6 m. 20 zrana.

Osobowy I, II i III kl. Odesa, Wołoczyska, Wiedeń — odchodzi o godz. 9 m. 35 w., przych. o godz. 8 m 15 zrana.

Mieszany II i III kl. Odesa, Brześć — odchodzi o g. 7 zrana, m. 25 przychodzi o g 7 m. 35 w.

Towarowy pośp. IV kl. Odesa, Brześć Znamienka — odchodzi o godz. 9 m. 53 w., przych. o godz. 12 m. 57 po poł.

Kuryer I i II kl. — Warszawa, Brześć — odchodzi o godz. 7 m. 10 w., przych. o godz. 11 m. 03 zrana.

Pocztowy I, II i III kl. Mikołajów, Elizawetgrad, Znamienka, Fastów — odchodzi o godz. 11 m. 20 w., przychodzi o godz. 7 m 15 zrana.

Osobowy I, II i III kl. Mikołajów, Elizawetgrad, Znamienka, Fastów — odchodzi o godz. 10 m. 50 zrana, przychodzi o dodz. 5 m' 50 po po .

Osobowy I II III kl.Berdyczów, Radziwiłów, Wiedeń—odch. o godz. 8 wieczorem przychodzi o godz. 10 m. 26 zrana.

Mieszany I II i III kl. Olszanica, Biała Cerkiew, Fastów — odch. o godzinie 4 m. 40 po poł., przychodzi o godz. 9 m. 28 zrana

Towarowy pośp. IV kl. Sarny, Kowel — odchodzi o godz. 10 m. 14 w., przych. o g. 7 m. 40 zrana.

Towarowy pośp. IV kl. Malin — odchodzi o godz. 4 m. 20 po poł., przych. o godz. 9 m. 15 zrana. Uczniowski Fastów III klasa-odchodzi o godzinie 3 minut 29 po południu oprócz dni świątecznych.

Osobowy I, II i III kl. Petersburg, Warszawa, Sarny, Kowel, Wilno - odch. o g. 11 m. 50 w. przychodzi o godz. 7 m. 51 zrana.

Na kol. Mosk.-Kij.-Woroneskiej:

Pośpieszny I, II i III kl. Moskwa — odch o godz. 11 m. 45 zrana, przych. o godz. 6 m 10 wiecz.

Pocztowy I, II i III kl. Moskwa, Kursk — odch. o godz. 1 w nocy, przych. o godz. 6 zrana.

Osobowy I, II i III kl. Moskwa, Kursk Woroneż—odchodzi o godz. 12 m. 20 po poł. przych. o godz. 5 m. 25 po poł.

Osobowy I. II i III kl. Petersburg, Kursk Woroneż — odchodzi o godz. 6 m. 35 wiecz. przych. o godz. 7 m. 30 zrana.

Osobowy I, II i III kl. Kursk—odchodzi o godz. 11 wiecz., przych. o godz. 7 m. 30 zrana.

Pośpieszny I, II i III kl. Połtawa, Charków, Łozowaja, Rostow, Sewastopol — odchodzi o godz. 8 m. 10 w. przychodzi o godz 9 m. 51 rano.

Pocztowy I, II i III kl. Połtawa, Charków Kremieńczug — odchodzi o godz. 11 m. 20 zrana przych. o godz. 6 m. 50 wiecz.

Tow.-osobowy II i III kl. Połtawa, Charków,—odchodzi o godz. 11 m. 45 wiecz. przych. o godz. 8 zrana.

Drukarnia Polska w Kijowie, ulica Wasylczykowska (Prorezna) 9, róg Puszkińskiej.